

ZIRC

Völgyzugoly Műhely Kft.

Településfejlesztési koncepció és településrendezési eszközök felülvizsgálata

Településfejlesztési koncepció

Vitaanyag

2018. november

ZIRC

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

VITAANYAG

Megbízó

Zirc Város Önkormányzata
Ottó Péter Polgármester
8420 Zirc, Március 15. tér 1.
Telefon: +3688 593 500

Tervező

Völgyzugoly Műhely Kft.
Cím: 2083 Solymár, Bimbó u. 20.
Levelezési cím: 1024 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 13-15. II/5
Tel.: 1-439-0491, 70-944-30-15, 20-9138-575

2018. december
VZM 1462/18
zirc koncepció20181201

Tartalom

1 Bevezető 4
1.1 Előzmények, a megbízás ismertetése 4
1.2 A készülő dokumentumok 4
1.3 Közösségi tervezés Zircen 5
1.4 A tervezési folyamat, az egyeztetés és elfogadás rendje 5
2 Vizsgálati összefoglaló 7
2.1 Alapadatok 7
Hatályos településfejlesztési döntések 7
Településszerkezet és területhasználat 7
Épített környezet 8
Védett, védendő táji-, természeti értékek 8
Zöldfelületi rendszer 8
Közlekedés 8
Közművesítettség 8
Környezetvédelem 9
2.2 Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek 9
3 SWOT-analízis 11
4 Településfejlesztési koncepció 14
4.1 A Koncepció felépítése 14
4.2 Zirc város Jövőképe 15
4.3 Településfejlesztési célok összefüggései 15
A nyitott fórum jövőcéljai 15
Zirc ágazati koncepciói és a településfejlesztési koncepció közötti viszony 16
A településfejlesztési koncepció és a város stratégiái közötti viszony 16
4.4 A településfejlesztési célok 19
A település fejlesztését átható horizontális célok meghatározása 19
Célok és beavatkozások meghatározása 21
A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre 31
5 A megvalósítás eszközei és azok nyomon követése 32
5.1 Kiinduló adatok a további tervezési feladatokhoz 32
Társadalmi, gazdasági és környezeti adatok 32
Javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére 32
Javaslat a területfelhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra 33

Örökségi értékek, javaslatok az örökség védelmére 33
5.2 A megvalósítás eszközei és azok nyomon követése 33
A megvalósítást szolgáló eszköz- és intézményrendszer 33
Javaslat a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére 34
6 Mellékletek 36
1. sz. melléklet - Nyitott fórum 2018.09.12. 36
2. sz. melléklet - Nyitott fórum 2018.09.26. 38
3. sz. melléklet - Nyitott fórum 2018.10.08. 38

1 Bevezető

1.1 Előzmények, a megbízás ismertetése

Zirc hatályos településrendezési eszközei 2005-ben léptek hatályba. A hatályos településrendezési eszközök hatályba lépése óta az építésügyi és településrendezési jogszabályi környezetben jelentős változások léptek életbe, többek között módosították az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényt, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) kormányrendeletet, hatályba lépett a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Eljr.) és ugyancsak hatályba lépett a 2016. évi LXXIV. törvény a településkép védelméről.

A megváltozott jogszabályi környezet okán a településeknek 2019. december 31-ig jóvá kell hagyni az új, megváltozott jogszabályi környezetnek megfelelő településrendezési eszközeiket. Amennyiben ez nem történik meg, úgy a Helyi Építési Szabályzat hatályát veszti, s 2020. január 1-től - az új terv elkészültéig - a településnek nem lesz Helyi Építési Szabályzata (HÉSZ), így az építésügyi engedélyek illeszkedés alapján kerülnek elbírálásra.

Fenti előzményeket követően Zirc Város Önkormányzatának képviselő-testülete a településfejlesztési koncepció (TFK) és a településrendezési eszközök (TRE) felülvizsgálatáról döntött, melyek elkészítésével a Völgyzugoly Műhely Kft.-t bízta meg.

1.2 A készülő dokumentumok

Elsőként a **megalapozó vizsgálat** munkarész készült el, melynek célja a korábbi tervek, a releváns helyi és magasabb szintű jogszabályok és a begyűjtött adatok számbavétele és értékelése; a település társadalmi, gazdasági, demográfiai helyzetének elemzése; a településszerkezet, tájhasználat, települési karakter alakulásának elemzése alapján a megoldásra váró feladatok feltárása, összegzése és rendszerezése. A megalapozó vizsgálat úgy készült, hogy a különböző tervműfajok által megkívánt részletességet teljesítse, s így megfelelő alapul szolgáljon a készülő dokumentumok elkészítéséhez.

Jelen dokumentáció a **településfejlesztési koncepció,** amely a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum. A koncepció a település jövőbeni alakítását, fejlesztését tartalmazza. A településfejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. Megalapozza és meghatározza a település fenntartható fejlődését: az életszínvonal növekedését, az életminőség javulását, a közösség gyarapodását a település hagyományait, a rendelkezésre álló kulturális, térbeli, táji adottságait felhasználva és nem kihasználva. A dokumentum a döntési mechanizmus működtetéséhez szolgál útmutatóul, segítséget nyújt a település egyes érdekcsoportjai, valamint a különböző szakágak közötti érdekek koordinálásához. A készülő TFK feladata hosszú távú fejlesztési irányokat adni Zirc számára.

Ezt követően készül a **településszerkezeti terv (TSZT),** amely a településfejlesztési koncepcióban foglalt célok megvalósítását biztosítja, a település szerkezete, a területfelhasználás és a műszaki infrastruktúra-hálózatok elrendezése mentén. A településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes

területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és településrendezési eszközeinek figyelembevételével, a környezeti állapot javítása vagy legalább szinten tartása mellett.

A településszerkezeti tervet követően, azzal összhangban készül **a helyi építési szabályzat (HÉSZ)**. A helyi építési szabályzatban az építés helyi rendjének biztosítása érdekében — az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel — a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket állapítja meg. A HÉSZ állapítja tehát meg — a helyi sajátosságokat figyelembe véve — az építés rendjét, melynek mellékletét képezi a szabályozási terv.

A készülő településrendezési eszközök feladata:

- a megváltozott települési igények alapján a hatályos tervek olyan felülvizsgálata, amely a magasabb szintű tervekkel való összhangot biztosítja Zirc területén,
- a táj, az épített- és a természeti környezet alakításával és védelmével összefüggő tervi rendszerek megállapítása,
- a település egyes területrészein a területfelhasználás, valamint az építési övezetek, övezetek meghatározása,
- a településfejlesztés területi irányainak kijelölése, a fejlesztési lehetőségek biztosítása,
- a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeknek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítása és rendezése,
- az új, megváltozott jogszabályi környezet szerinti tervek kidolgozása.

A készülő dokumentumok az Eljr.-ben foglaltaknak megfelelően készülnek.

1.3 Közösségi tervezés Zircen

A településfejlesztési koncepció hosszútávon meghatározza a város fejlesztésének irányait. Zirc önkormányzatának képviselő-testülete úgy döntött, hogy a településfejlesztési koncepció kidolgozásának folyamatába maximálisan bevonja a lakosságot, ezzel is elősegítve, hogy az a valós igényekre reagáló dokumentum legyen. Az Önkormányzat megbízta a Völgyzugoly Műhely Kft.-t három fórum megszervezésével. A fórumok mediációs módszerrel zajlottak, azokra az önkormányzati képviselők, különböző társadalmi csoportok képviselői, civil szervezetek és intézmények vezetői, helyi vállalkozók és a település életében fontos szerepet betöltő személyek kaptak meghívást. A fórumok minden érdeklődő számára nyitottak voltak. A három alkalom során a résztvevők közös munkával dolgozták ki a város SWOT-analízisét, megfogalmazták a tíz legfontosabb jövőcélt és azokhoz intézkedési javaslatokat is kidolgoztak.

Jelen koncepció készítése során a tervezők figyelembe vették a fórumokon elhangzott megállapításokat és javaslatokat. Azokat szakmai elveknek megfelelően és az Önkormányzattal egyeztetve kiegészítették, átdolgozták és rendszerezték.

1.4 A tervezési folyamat, az egyeztetés és elfogadás rendje

A településfejlesztési koncepciót és a településrendezési eszközöket (TSZT-t, HÉSZ-t) a polgármester egyezteti a partnerségi egyeztetés szerinti érintettekkel, a jogszabályok szerinti államigazgatási szervekkel, az érintett területi és települési önkormányzatokkal (az érintettekkel). Az önkormányzat — a teljes körű nyilvánosság biztosításával — a tervezés előtt döntött a partnerségi egyeztetés szabályairól.

A polgármester a készülő dokumentumokról előzetes tájékoztatót küldött a meghatározott államigazgatási szerveknek, az érintett területi és települési önkormányzatoknak. Az előzetes tájékoztatót ismertette a partnerségi egyeztetés szabályai szerint az eljárásban érintett résztvevőkkel, adatszolgáltatási kérelmet küldött a Központi Statisztikai Hivatalnak (KSH).

A településrendezési eszközök a koncepció tervezetének megfelelő tartalommal kerülnek kidolgozásra. A koncepció véleményezése a településrendezési eszközök egyeztetési eljárásával párhuzamosan, egy eljárásban zajlik. A hosszútávra szóló, a vélemények alapján véglegesített koncepciót az önkormányzat a megállapításról szóló döntés mellékleteként fogadja el. Az elfogadott koncepciót az önkormányzat honlapján teszi majd közzé.

Jelen dokumentáció a településfejlesztési koncepció vitaanyaga, amelyet Zirc Város Önkormányzata kap meg előzetes véleményezés céljából.

2 Vizsgálati összefoglaló

A vizsgálati összefoglaló az elkészült megalapozó vizsgálat legfontosabb megállapításait tartalmazza.

2.1 Alapadatok

A Vizsgálati összefoglaló célja és feladata, hogy összefoglaló módon mutassa be a település területrendezési konfliktusait, fejlődési lehetőségeit, mintegy kijelölve a település fejlődése, a következő településrendezési tervfázisok irányát.

Települési alapadatok	
Terület (ha)	**3739,65**
- Belterület	*436,28*
- Külterület	*3303,37*
Lakosság (fő)	**6863**

Hatályos településfejlesztési döntések

Zirc 2004-ben készült településfejlesztési koncepcióval és 2014-ben készült integrált településfejlesztési stratégiával rendelkezik. Mivel a településfejlesztési koncepció közel 15 éve készült, a koncepcióban meghatározott tervezési időtáv eltelt. Napjainkban, a 2016-ban, az MTA által készített, Zirc város stratégiai programja tölti be leginkább a településfejlesztési koncepció szerepét. 2014-ben, az integrált településfejlesztési stratégia készítésekor a 2004-es településfejlesztési koncepció nem került felülvizsgálatra, így a stratégia saját jövőképet, átfogó és tematikus célokat határozott meg.

Településszerkezet és területhasználat

Zirc összetett szerkezetű város. A település központi belterülete a Cuha-patak völgyébe települt, innen terjeszkedett az azt körülvevő domboldalakra. A város életében fontos szerepet játszó apátság a történelem során több majort is létrehozott Zirc központi belterületétől távolabb, a külterületeken. Így jött létre a központi városrésztől délnyugatra Akli. Önálló egységet alkot még az egykori grófi birtokból kifejlődött Tündérmajor, valamint Kardosrét a központi városrésztől északra. Zirc külterülete mozaikos. Tájszerkezetét az erdők, a szántók és a gyepek váltakozása, a vonalas tájszerkezeti elemek tagoló hatása adja. A magasabb térszínen jellemzően erdő, lejjebb szántók és gyepek terülnek el. Nagy kiterjedéssel bír még az Akli településrésztől délre fekvő golfpálya is, amely egy jelentős tájszerkezetet befolyásoló elem. Jelentős vonalas tájszerkezeti elem a Cuha-patak, a 82. sz. főút, valamint a 11. sz. Győr-Veszprém vasútvonal.

Zirc Központi belterülete heterogén, további részekre tagolható. A területen öt, különböző korban kialakult és eltérő szerkezetű városrészt különbözethetünk meg egymástól. A város legidősebb része a Történelmi városrész és az Arborétum, majd kialakulásuk szempontjából sorrendben az Átalakuló városrész, az Erdőalja városrész, valamint a ma is formálódó Új beépítésű városrész és a Tömbházas és intézményi terület. A Központi városrészhez szerkezetileg szorosan csatlakoznak az északi és déli határában elhelyezkedő Gazdasági területek.

Épített környezet

Zirc épített környezete igen változatos, építészeti emlékekben gazdag. A település épületállománya településrészenként, sőt azokon belül is eltérő. A történelmi szerkezetet megőrző, oldalhatáron álló, egytraktusos hosszúházaktól kezdve a kortárs formálású, modern építészeti megoldásokkal kialakított új épületekig minden megtalálható a településen.

A város épített értékekben gazdag. Összesen 16 országos védelem alatt álló műemléki építmény található Zircen. A városban a műemléki védett építmények mellett öt helyi védett építmény is található, valamint öt érintett helyi területi védelemmel érintett területet van.

Védett, védendő táji-, természeti értékek

Zirc közigazgatási területét számos nemzetközi és országos jelentőségű védett terület érinti. A településen találhatóak különleges madárvédelmi és kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek, amelyek a Natura 2000 hálózatnak képezik részét. Kiemelkedő természetvédelmi jelentőségű terület az Arborétum, amely országos védelmet élvez. A város területén számos ex lege védett barlang, forrás, víznyelő és egy kunhalom is található. Az ökológiailag kiemelkedően értékes területeket az országos ökológiai hálózat fedi le, Zircet a magterület és a pufferterület övezete érinti. A település területének nagy része az OTrT alapján tájképvédelmi szempontból kiemelkedően kezelendő terület övezetével érintett.

Zöldfelületi rendszer

A település zöldfelületi rendszerének a városi közparkok, közkertek, a kondicionáló zöldfelületek, az Arborétum területe, a sportpályák, a temetők, az intézményi zöldfelületek, a fasorok, erdősávok és az erdőterületek képezik kiemelkedően részét. A város legjelentősebb és legintenzívebben fenntartott közparkja a Rákóczi tér és az Apátság előtti zöldfelület.

Közlekedés

Zirc legfontosabb és egyben a legforgalmasabb útvonala a városon áthaladó 82. sz. Veszprém – Zirc – Győr országos másodrendű főút. A település térségi kapcsolatait a főút mellett négy országos mellékút biztosítja. A térségi szerepkört betöltő város főúti kapcsolatai Zirc számára gyors országos megközelíthetőséget jelentenek.

A város belterületét érintő, a történelmi településrészen áthaladó 82. sz. főút belterületi szakasza viseli a legnagyobb forgalmat a települést érintő utak közül. Elkerülő út hiányában ezen a szakaszon közlekednek a tehergépjárművek is.

A város közigazgatási területét érinti a 11. sz. Győr-Veszprém vasútvonal. Zircen egy vasútállomás található. A vasútállomásnál ágazik el a Zirc-Dudarbánya vasútvonal, amelyen a személyforgalom 1999 óta szünetel. Zirc vasútforgalma térségi szerepköréhez és turisztikai jelentőségéhez képest alacsony.

Zirc közösségi közlekedése viszonylag jól megoldott, csak néhány helyen jelentkezik hiányosság. A kerékpáros infrastruktúra jelenleg kiépítetlen, csak néhol került kerékpáros út kialakításra. A gyalogos forgalom számára a járdák kiépítettségre megfelelő. A településen történő parkolás a lakóterületeknél általában megoldott, a közintézmények esetében fejlesztésre szorul.

Közművesítettség

Zircen a vezetékes ivóvíz elosztóhálózat település szintű kiépítettségűnek tekinthető. A település tűzivíz ellátása megoldott, ipari vízellátás nem épült ki. A város vízellátó hálózatának üzemeltetője a Bakonykarszt Zrt. Zirci Üzemmérnöksége. A város vízellátó hálózati rendszere teljesen kiépített.

Szintén a Bakonykarszt Zrt. Zirci Üzemmérnöksége üzemelteti Zirc szennyvízelvezető hálózatát és az azzal összegyűjtött szennyvizek kezelését szolgáló zirci szennyvíztisztító telepet. Jelenleg a szennyvízgyűjtő hálózatra a rácsatlakozás még nem település szintű. A város csapadékvíz elvezetése jellemzően füvesített medrű, nyílt árkos rendszerű.

A város energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia és a földgáz is rendelkezésre áll. Zirc területén elérhető megújuló energiaforrás a szélenergia, a napenergia, a vízenergia, a biomassza-biogáz és a geotermikus energia.

Zirc távközlési hálózata teljes körűnek tekinthető, mivel valamennyi vezetékes távközlési igény kielégített.

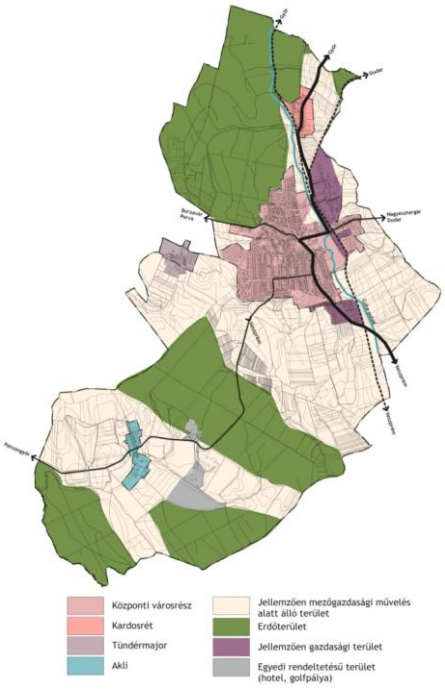
Környezetvédelem

A zirci talajok összességében közepes minőségűek, a termőföldeken jellemzően szántóföldi művelést, illetve gyepgazdálkodást folytatnak. A táblákat általában mezővédő erdősávok, fasorok tagolják. A talajok minőségi védelme érdekében a mezőgazdasági művelés során az ökológiai gazdálkodási módszerek előnyben részesítése preferált.

A település állandó vízfolyása a Kismalmi-forrás, időszakos vízfolyásai pedig a Cuha (Bakony-ér), Király-patak, Szarvas-patak és a Gerence-patak. A településen fontos vízbázis védőidomok is találhatóak, így a felszín alatti vizek minősége is kiemelten fontos. A felszíni és a felszín alatti vizek minőségét a háztartásokban keletkező szennyvizek talajba szikkasztása is veszélyeztetheti, így a közcsatorna hálózatra való teljes körű rácsatlakozás szorgalmazása kiemelkedően fontos.

Zirc területén üzemel néhány jelentős mennyiségű légszennyező anyag kibocsátással rendelkező ipari létesítmény, üzem. A levegőminőség szempontjából veszélyeztető tényezők mindezek mellett a településen átmenő forgalom (főként a 82. sz. főút), a lakossági fűtés, valamint a mezőgazdasági művelésből származó porterhelés. Zajterhelés Zirc estében a közúti közlekedésből és a vasúti közlekedésből származik jellemzően. Kommunális hulladéklerakó már nem működik Zircen, az egykori hulladéklerakó rekultivációja megtörtént. A kommunális hulladék elszállítása megoldott. A szelektív hulladékgyűjtés házhoz menő szelektív hulladékgyűjtő autókkal, valamint szelektív hulladékgyűjtő szigeteken valósul meg.

2.2 Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

Zirc több, különálló belterülettel rendelkezik: Központi városrész, Kardosrét, Tündérmajor és Akli. A Központi városrészen belül megkülönböztethetjük a Történelmi városrészt, az Átalakuló városrész, az Erdőalja városrész, az Új beépítésű városrész, valamint a Tömbházas és intézményi területeket. A Központi városrészhez szerkezetileg szorosan kapcsolódnak a városrésztől északra és délre fekvő Gazdasági területek.

A külterületen markánsan elkülönülő területhasználatok a Központi városrészt keletről, délről és nyugatról körülölelő, valamint a Csengőhegytől délre fekvő jellemzően mezőgazdasági művelés alatt álló területek,

a település északi, középső és déli területein fekvő nagy kiterjedésű erdőterületek, valamint Akli településrésztől keletre található egyedi rendeltetésű területek.

3 SWOT-analízis

A település és környezete fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglalását a SWOT analízis tartalmazza. Az elemzést a nyitott fórumon készített analízis (1.sz. melléklet) és a vizsgálat során tapasztaltak alapján készítettük el. Félkövérrel kiemeltük azokat a gondolatokat, melyek a nyitott fórumon elhangzottak.

Erősség	Gyengeség
– térségközponti szerepkör – **egyedülálló földrajzi fekvés (Bakony szíve)** jó térségi közlekedési hálózat, **jó közlekedési kapcsolatok, könnyen megközelíthető** – **szép természeti környezet, tájképi adottságok** – **sok zöldterület** – **ideális városméret** (élhető város) – **fiatalos, lendületes, befogadó város** – **aktív sportélet** – **növekszik a születések száma** – **iskolaközponti szerepkör és többszintű képzés (óvoda, általános és középiskola)** – jól működő kulturális központok – **segítőkész emberek,** lokálpatrióta szellemiségű lakosság **civil szervezetek nagyarányú jelenléte és aktivitása a településen** – történelmi emlékekben és **műemlékekben gazdag** – rendelkezik a legtöbb aktív turisztikai terméktípussal (gyalogtúrák, kerékpározás, lovaglás, horgászat, vadászat, golf) – kedvező terepviszonyok kerékpáros túrákhoz (**mountain bike paradicsom**) – természettudományi múzeum, kutatóhely, **Apátság, Arborétum vonzereje** – országos jelentőségű túraútvonalak érintik a település területét – Bakony Szíve Turisztikai Szövetség sokféle szállástípus, szállásléhetőség – Ipari park megléte – **kereskedelmi egységek megléte** – faipar és élelmiszeripar megléte – **kedvező ingatlanpiaci adottságok** – **a lakosság anyagi körülményei jellemzően kedvezőek**	– **82-es út átvezet a Történelmi városrészen - nagy átmenő forgalom, túlterheltség, elkerülő út hiánya** **82-es út mentén kijelölt kerékpár útvonal hiánya** – **új beépíthető telkek hiánya** – **fiatalok és családosok helyi lakhatási támogatásának hiánya (telekhez jutás)** – **téli szmog jelenléte a nem megfelelő fűtőanyag használat miatt** – a szélsőséges időjárási viszonyokból adódó felszíni csapadékvíz elvezetési problémák – hiányos kerékpáros hálózat – **a szelektív hulladékszállítás nem megoldott** – **ivóvíz hálózat víztározóinak állapota nem megfelelő** – **kevés a virág a közterületeken** – jelentős a munka miatti ingázás, **helyben foglalkoztatása aránya kedvezőtlen (alvó város)** – **lakásbérlési lehetőségek korlátozottak** – **elvándorlás** – az aktív sportélet infrastrukturális feltételei nem teljes körűek (**edzés és verseny helyszínek**) – **esti kikapcsolódási, szórakozási lehetőségek hiánya** – **közösségi élet (informális) színtere hiányzik** – **fiatalok szabadidő eltöltésének tere és lehetősége hiányzik, nincs fiatalokkal foglalkozó szervezet** – **nincs helyi természetjáró szervezet** – **nagy rendezvények hiánya** – **egészségmegőrző programok hiánya** – **baba ellátó helyiség és kisgyerekes szabadidő eltöltési lehetőségek hiánya** – **a közösségi programokba nem minden korosztály bevonható** – **a többnapos turizmushoz nincs megfelelő programkínálat**

	– **városmarketing és kommunikáció nem megfelelő** – **programfüzet**, tájékoztatás hiánya – kevés az önkormányzati tulajdonú ipari terület – **Ipari park alulhasznosított**
Lehetőség	**Veszély**
– **térségközponti szerepkör megtartása és fejlesztése** – **a Történelmi városrészt elkerülő út építése** – **összefogás a környező településekkel** – **Cuha-völgyi vasút fejlesztése** – **testvérvárosi kapcsolatok erősítése** – karsztvíz készlet kihasználása – új autóbusz pályaudvar továbbfejlesztése – parkolóhely, pihenőhely kialakítása a tranzitforgalom számára – kerékpáros útvonalak fejlesztése – kisgyermekes családok számára szabadtéri területek kialakítása – fiatalokat megcélzó programok tervezése – sportcsarnok építése – **iskolaközpont kialakítása** (meglévő épületállomány felújítása, bővítése) – közösségi terek fejlesztése – **városi intézményrendszer fejlesztése** – **erős közösségekre épülő fejlesztések** – **családközpontú szemlélet erősítése** – **lokálpatriotizmus erősítése** – **hagyományok, szokások megőrzése** – **egészségturizmus fejlesztése** – vadászturizmus fejlesztése – **kerékpáros túra (MTB, e-bike) lehetőségek fejlesztése** – Magas-Bakony Natúrpark létrehozása – soft turizmus, rekreációs lehetőségek fejlesztése – **látogatószám növelő intézkedések (Apátság, Arborétum, múzeumok)** – **Erős Balatoni turizmushoz kapcsolódás** – **Környező települések bevonása a programturizmus kialakításába** – **átfogóbb rendezvények** (rendezvénysorozatok) – helyi termék piac infrastruktúra kialakítása **(helyi nyersanyag felodolgozása)** – **zirci ásványvíz készlet kihasználása** – Ipari park területének, ipari területek bővítése – **meglévő gazdasági területek jobb kihasználása, ipari park bérlővonzása**	– **82-es főút negatív hatása a Történelmi városrészre** – összefogás hiánya – infrastrukturális fejlesztések elmaradása – **természeti értékek sérülése** – **elvándorlás és elöregedés** – **alvó város** – **nem helyi fenntartású intézmények** – **városi költségvetés erős függése az országos költségvetéstől** – nagy városok szakképzett munkaerő elszívó ereje – **vállalkozások gyengülése, megszűnése** – **új vállalkozások nem tudnak megtelepedni** – **pályázati források túlzott mértékű igénybevétele önerő helyett** – **munkaerőhiány** – **gyenge országos szintű marketing** – **önkormányzat és a zirciek párbeszédének hiánya**

– **meglévő vállalkozások támogatása** – **településmarketing erősítése** – **rendszeres párbeszéd az önkormányzat és a zirciek között** – **pályázatok,** fejlesztések **összehangolása**	

4 Településfejlesztési koncepció

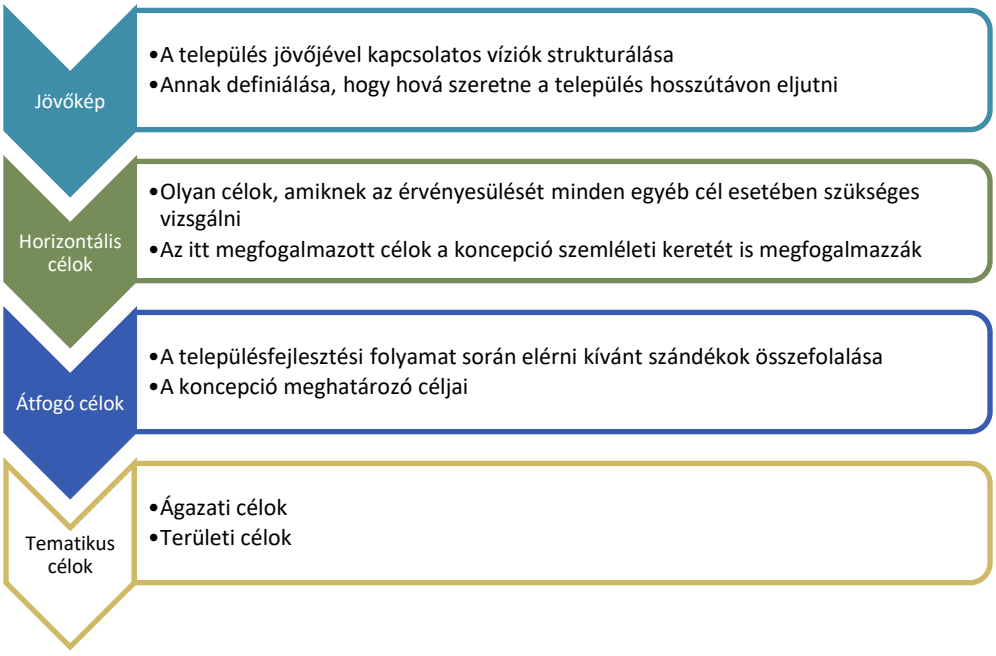
4.1 A Koncepció felépítése

A jövőkép kialakítása során a település hosszútávú céljainak rendszerbe foglalása történik. A jövőképalkotás egyben irányválasztás is, mely magán hordozza a település értékrendjét, megmutatja a közösség aktivitását és dinamikáját, és segítségével könnyebb koncentrálni a helyi erőforrásokat a település fejlődésének és folyamatos megújulásának érdekében.

A településtervezés során a jövőképalkotás fázisa az, amikor **a település közössége megfogalmazhatja, milyen településen szeretne élni 15-20 év múlva**, hogyan látja a település ideális jövőjét. A jövőkép pozitív szemléletű, azt a célt mutatja meg, ahová a település az adott időtávon belül eljutni szeretne. A hosszú távú célok kitűzése azért is különösen fontos, mert az a település tud igazán sikeres lenni, amelyik évtizedes távlatban is tudja, hová szeretne fejlődni, és rövidebb távú céljait is annak megfelelően tudja megválasztani, priorizálni és megvalósítani. A jövőképben meghatározott közös célok kijelölésével lehetővé válik, hogy a település fejlesztési tervei, elképzelései egy irányba mutassanak, egymás hatását erősítve, kiegészítve segítsék a település kiegyensúlyozott, dinamikus fejlődését. A jövőkép megalkotása során tisztában kell lenni azzal, hogy a település milyen belső és külső erőforrásokkal, adottságokkal rendelkezik, ezekre építve milyen lehetőségek állnak nyitva a település számára. A helyi erőforrások, adottságok kihasználásával a település stabil jövőképet alkothat. Az adottságok feltárását legjobban a SWOT elemzés segíti, ahol a település erősségei (S), gyengeségei (W), lehetőségei (O) és veszélyei (T) kerülnek feltűntetésre.

A közösen meghatározott jövőkép kitűzése, az elérni kívánt célok egységes rendszerbe foglalása kijelöli a település kívánt fejlődési irányát.

A település jövőjével kapcsolatos víziók strukturálása

4.2 Zirc város Jövőképe

Zirc olyan szerethető, családbarát, lendületes, befogadó város, ahol jó élni. Ahol számos vállalkozás működik és az emberek számára helyben vagy elérhető közelségben biztosított a megélhetés. Térségi központként szervezi a környék településeinek együttműködését. Szerepének megfelelően intézményhálózata kiterjedt és a város bővelkedik szolgáltatásokban. A település biztosítja az egészséges életmódhoz szükséges feltételeket, és a szabadidő értékes eltöltéséhez minden életszakaszban változatos lehetőségeket nyújt. A város és lakói megbecsülik hagyományaikat és azokat a táji, természeti és épített értékeket, melyek körülveszik őket.

Zirc jövőképének megfogalmazása során elsődleges szempont, hogy egy olyan városról szóljon, ahol az emberek szeretnek élni, amit sokan választanak lakóhelyüknek. A fiatalok saját szülővárosukban meg tudják találni megélhetési lehetőségüket, a magasan képzett munkavállalók se kényszerüljenek más városokba költözni. A jövőkép szerint a város támogatja a fiatalokat és a családokat. Fontos szempont, hogy a helyi, jelenleg is jól működő közösségek a jövőben is megmaradjanak, befogadó szemlélettel támogassák a településre költözőket. Cél, hogy nem csak a munkalehetőség, hanem a kikapcsolódás, a szórakozás, a kulturális elfoglaltságok színterei is adottak legyenek a városban, és a településen számos szolgáltatás működjön. Zirc az intézményi hátterével, a szolgáltatásokkal és a munkalehetőségekkel a térségben központi szerepet töltsön be, miközben a települések között kölcsönös megbecsülésen alapuló együttműködés jöjjön létre. Zirc számos egyedi vonzerővel és adottsággal rendelkezik, ezek megőrzése a jövőben is kiemelt szempont kell, hogy legyen. A fejlesztések végrehajtása során az értékőrzésre és a népességmegtartó erő fokozására nagy figyelmet szükséges fordítani. A fejlesztések összehangolását és sikerét nagyban elősegítheti a városi kommunikációs módszerek fejlesztése.

A jövőkép megvalósulását a konkrét településfejlesztési célok meghatározása segíti.

4.3 Településfejlesztési célok összefüggései

A jövőképben megfogalmazott irányelvek megvalósításához összehangolt cselekvési terv felállítása szükséges. A felállított cselekvési terv a meghatározott jövőkép eléréséhez szükséges célokat, fejlesztési irányokat tartalmazza. A jövőkép elérését három átfogó cél meghatározása segíti, melyek a település hosszútávú fejlődésének alappilléreit jelentik. Az átfogó célok, melyek tematikus célokra tagolódva fedik le a város életének minden szegmensét, egymást kiegészítve és erősítve mozdítják elő a város kiegyensúlyozott fejlődését. A célrendszer megvalósítást szolgáló eszközök és intézkedések kialakítása és végrehajtása során három horizontális cél kerül kijelölésre, melyek az átfogó és tematikus célokat áthatva kell, hogy érvényesítésre kerüljenek.

A nyitott fórum jövőcéljai

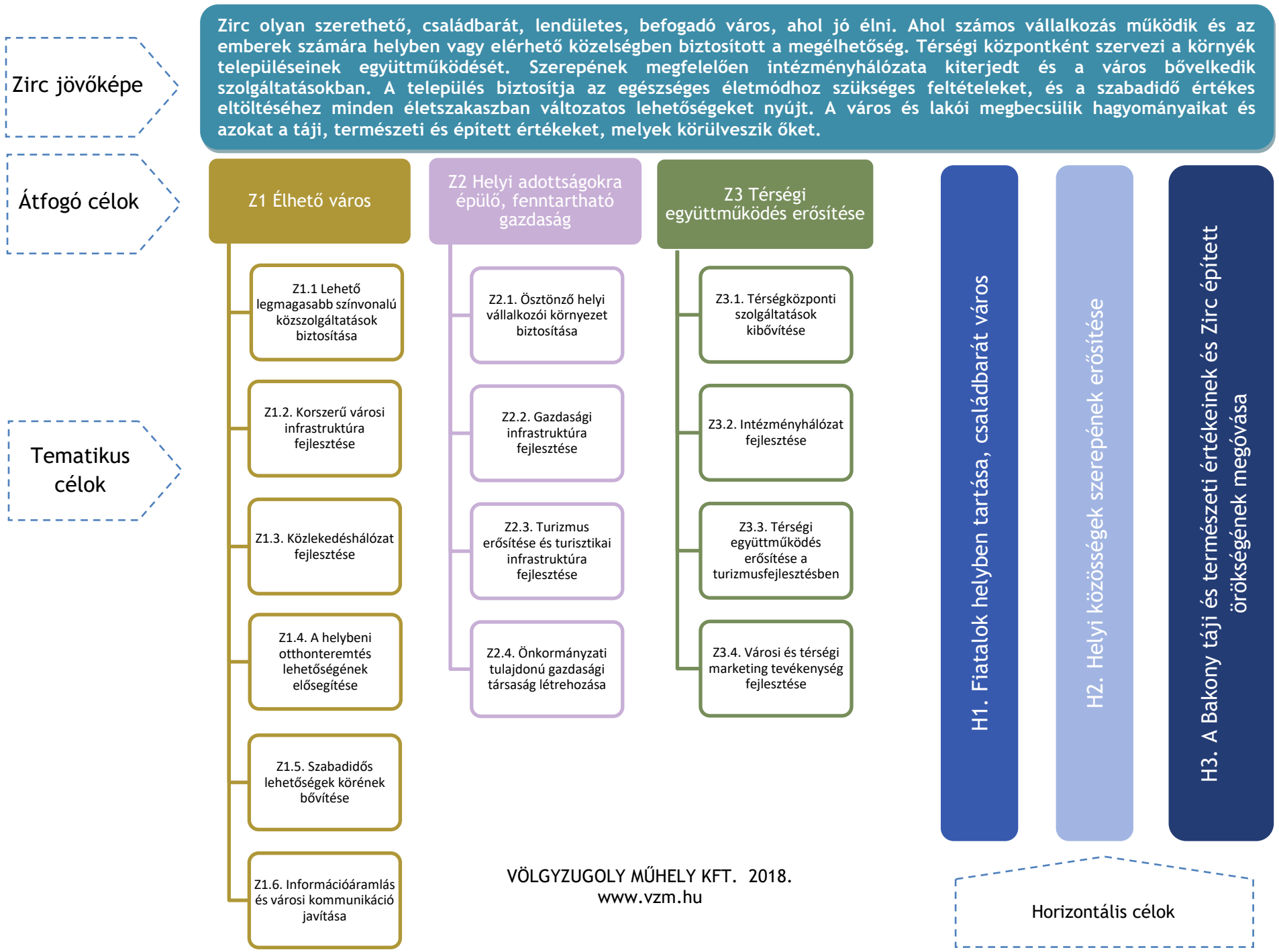
A három nyitott fórum munkájának eredményeképpen a résztvevők megfogalmazták a számukra legfontosabb tíz jövőcél. A fórumon ezekhez intézkedési javaslatokat is kidolgoztak a résztvevők. Ezeket a 2. illetve 3. sz. mellékletek tartalmazzák. A jövőcélokat beépítettük a településfejlesztési célok rendszerébe, átfogó, tematikus vagy horizontális célként jelennek meg.

Zirc ágazati koncepciói és a településfejlesztési koncepció közötti viszony

Zircen az elmúlt években számos témakörben készül fejlesztési koncepció vagy stratégia. Ezekben az ágazati koncepciókban az adott témához kapcsolódó jövőkép és célrendszer került felállításra és kidolgozásra. A településfejlesztési koncepció átfogó, rendszerező szemléletű, ebből következően az ágazati koncepciókban részletesen kidolgozott témákat is érinti. Emiatt fontosnak tartjuk bemutatni, hogy a településfejlesztési koncepció egyes céljai melyik ágazati koncepcióhoz kapcsolódnak. Az ágazati koncepciók tartalmi elemzését a Megalapozó vizsgálat 3.2. fejezete tartalmazza.

A településfejlesztési koncepció és a város stratégiái közötti viszony

A 2014-ben készült Integrált településfejlesztési stratégiában és a város 2016-ban készült stratégiai programjában felállított jövőkép, célrendszer és konkrét fejlesztési javaslatok nem állnak ellentmondásban jelen településfejlesztési koncepcióval. Nem tartalmaznak olyan javaslatokat, melyek megvalósítása a településfejlesztési koncepcióban szereplő célokat ellehetetlenítené, vagy azokra kedvezőtlen hatású lenne. Emiatt az azokban kidolgozott konkrét fejlesztési javaslatok, akcióterületi beavatkozások tényleges megvalósítása sem ütközik a településfejlesztési koncepcióban meghatározott fejlesztési irányokkal.

Zirc jövőképe
Zirc olyan szerethető, családbarát, lendületes, befogadó város, ahol jó élni. Ahol számos vállalkozás működik és az emberek számára helyben vagy elérhető közelségben biztosított a megélhetőség. Térségi központként szervezi a környék településeinek együttműködését. Szerepének megfelelően intézményhálózata kiterjedt és a város bővelkedik szolgáltatásokban. A település biztosítja az egészséges életmódhoz szükséges feltételeket, és a szabadidő értékes eltöltéséhez minden életszakaszban változatos lehetőségeket nyújt. A város és lakói megbecsülik hagyományaikat és azokat a táji, természeti és épített értékeket, melyek körülveszik őket.
Átfogó célok
Tematikus célok
Z1 Élhető város
Z1.1 Lehető legmagasabb színvonalú közszolgáltatások biztosítása
Z1.2. Korszerű városi infrastruktúra fejlesztése
Z1.3. Közlekedéshálózat fejlesztése
Z1.4. A helybeni otthonteremtés lehetőségének elősegítése
Z1.5. Szabadidős lehetőségek körének bővítése
Z1.6. Információáramlás és városi kommunikáció javítása
Z2 Helyi adottságokra épülő, fenntartható gazdaság
Z2.1. Ösztönző helyi vállalkozói környezet biztosítása
Z2.2. Gazdasági infrastruktúra fejlesztése
Z2.3. Turizmus erősítése és turisztikai infrastruktúra fejlesztése
Z2.4. Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság létrehozása
Z3 Térségi együttműködés erősítése
Z3.1. Térségközponti szolgáltatások kibővítése
Z3.2. Intézményhálózat fejlesztése
Z3.3. Térségi együttműködés erősítése a turizmusfejlesztésben
Z3.4. Városi és térségi marketing tevékenység fejlesztése
H1. Fiatalok helyben tartása, családbarát város
H2. Helyi közösségek szerepének erősítése
H3. A Bakony táji és természeti értékeinek és Zirc épített örökségének megóvása
Horizontális célok
VÖLGYZUGOLY MŰHELY KFT. 2018.
www.vzm.hu

A településfejlesztési koncepció célrendszerének kapcsolódása a város ágazati koncepcióihoz, és az azokban kidolgozott célokhoz						
Zirc város ágazati koncepciói →	Zirc városi önkormányzat civil koncepciója	Zirc turizmusfejlesztési koncepciója	Zirc város sportkoncepciója	Zirc város közművelődési koncepciója	Zirc fenntartható mobilitási terve	Zirc város kerékpárforgalmi hálózati terve
A településfejlesztési koncepció céljai ↓	2011	2017-2020	2015	2012	2018	2018
H1. Fiatalok helyben tartása, családbarát város						
H2. Helyi közösségek szerepének erősítése						
H3. A Bakony táji és természeti értékeinek és Zirc épített örökségének megóvása						
Z1. Élhető város						
- Z1.1 Lehető legmagasabb színvonalú közszolgáltatások biztosítása						
- Z1.2. Korszerű városi infrastruktúra fejlesztése						
- Z1.3. Közlekedéshálózat fejlesztése						
- Z1.4. A helybeni otthonteremtés lehetőségének elősegítése						
- Z1.5. Szabadidős lehetőségek körének bővítése						
- Z1.6. Információáramlás és városi kommunikáció javítása						
Z2. Helyi adottságokra épülő, fenntartható gazdaság						
- Z2.1. Ösztönző helyi vállalkozói környezet biztosítása						
- Z2.2. Gazdasági infrastruktúra fejlesztése						
- Z2.3. Turizmus erősítése és turisztikai infrastruktúra fejlesztése						
- Z2.4. Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság létrehozása						
Z3.Térségi együttműködés erősítése						
- Z3.1. Térségközponti szolgáltatások kibővítése						
- Z3.2.Intézményhálózat fejlesztése						
- Z3.3.Térségi együttműködés erősítése a turizmusfejlesztésben						
- Z3.4. Városi és térségi marketing tevékenység fejlesztése						

4.4 A településfejlesztési célok

A település fejlesztését átható horizontális célok meghatározása

H1. Fiatalok helyben tartása, családbarát város

Zirc fejlesztési céljainak kialakítása során különösen nagy hangsúlyt szeretne fektetni a családokat és a fiatalokat célzó intézkedésekre. Zirc elsődleges célként tűzte ki, hogy a népességfogyás megállításával jelenlegi lakónépességét a jövőben is megtartja, fejlesztési céljait ennek megfelelően alakítja ki. A lakónépesség megtartásának fő eszközei az elvándorlás megállítása, a betelepülés ösztönzése és a demográfiai értelemben vett termékenység növelése lehet.

Az átfogó célok mindegyike valamilyen módon ezekhez az eszközökhöz kapcsolódik.

Az **élhető város** átfogó célban megjelennek azok a fejlesztési irányok, melyek biztosítják, hogy a családok számára vonzó legyen Zirc, mint lakhely. Zirc, olyan település legyen, ahol a fiatalok és a családok kedvező **lakhatási lehetőségeket** találnak, ahol kifejezetten a fiatalokat is megcélzó rendezvényeket tartanak és **szórakozási lehetőségek** is biztosítottak. A kisgyerekes családok számára szóló **programok**, illetve azok megszervezésére alkalmas helyszínek kialakítása segíti a családbarát város megteremtését.

A **helyi adottságokra épülő, fenntartható gazdaság** átfogó cél Zirc gazdasági adottságait figyelembe véve igyekszik kialakítani a jó megélhetést biztosító gazdasági környezetet. A helyben vagy elérhető közelségben biztosított **munkalehetőség** előfeltétele annak, hogy a fiatalok önálló életüket szülővárosukban alakíthassák ki, vagy tanulmányaik után oda visszatérjenek. Az élhető lakókörnyezet és a kedvező munkalehetőségek együttesen mások számára is vonzóak lehetnek, akik emiatt szívesen Zircre költöznének.

A **térségi együttműködés erősítése** átfogó cél biztosítja, hogy a fiatalok és a családok számára fontos **intézmények és szolgáltatások helyben és a térségben elérhetőek** legyenek. Számos intézmény és szolgáltatás működtetése egyetlen településre vonatkoztatva nem gazdaságos, azonban több település összefogásával létrehozható. Ezenkívül számos, a mindennapi életet is befolyásoló **fejlesztés** (pl. értékvédelem, turizmus, közlekedés) csak térségi együttműködés révén valósítható meg.

A családbarát város kialakításához a következő már meglévő szakági koncepciók kapcsolódnak:

- *Zirc város sportkoncepciója (sportlétesítmények bővítése, sportrendezvények)*
- *Zirc város közművelődési koncepciója (rendezvények, kulturális kikapcsolódási lehetőségek, művészetek, rendezvényterem)*
- *Zirc fenntartható mobilitási terve (lakó-pihenő övezetek, gyalogos prioritás, biztonságos közlekedés, gyermekek közlekedése)*
- *Zirc város kerékpárforgalmi hálózati terve (csillapított övezetek, kerékpárosbarát közlekedés, kerékpárút hálózat)*

H2. Helyi közösségek szerepének erősítése

A közösség az emberek családnál nagyobb csoportja, mely jellemzően közös élőhely, közös érdeklődési kör vagy szellemi/lelki közösség alapján szerveződik. A horizontális cél úgy tud beépülni a meghatározott általános célokba, azokat úgy tudja áthatni, hogy a **fejlesztések tervezésébe és megvalósításába** a közösséget és a civil szervezeteket minél jobban be kell vonni, javaslataikat, igényeiket megvizsgálni. A tervezési szakaszba a közösségi tervezésen keresztül tudnak bekapcsolódni, míg a megvalósítást erőforrásaikkal, közösségi munkával tudják segíteni. A szerepvállalás, a közös munka, a fejlesztési célok megvalósulása pozitív hatással van a közösség

tagjaira. Segíti a helyi identitás megerősítését, és a meglévő összetartó közösség még biztosabb összekovácsolódását. A közös célok meghatározásánál, tervezésnél különös figyelemmel kell lenni a fiatalokat is érintő fejlesztési javaslatokra, hogy ők is könnyebben tudjanak kapcsolódási pontokat találni a csoport céljaival.

Zirc jelen településfejlesztési koncepciójának elkészítésében a helyi közösségek tagjai is részt vettek. A nyitott fórumokon elvégzett munka képezi a koncepció alapját. Fontos cél, hogy az emberek a tervezés után a fejlesztési célok megvalósításban is részt vegyenek. Az Önkormányzat szerepe a helyi közösségek bevonásában, a megosztható feladatok megtalálásában és a közös munka megszervezésében lehet. Az önkormányzati döntéshozatalban nagyobb szerepet kell kapnia a párbeszédnek. Az Önkormányzat és a civilek közötti kommunikáció erősítésével fény derülhet rendelkezésre álló erőforrásokra, szabad kapacitásokra és új fejlesztési ötletekre. Természetesen ez mind a lakosságtól, mind az Önkormányzattól nyitottságot, idő és energia befektetést igényel, de cserébe a konfliktusos helyzetek számának csökkenése, illetve a lakosság fejlesztések iránti elköteleződésének növekedése várható. Jó eszköz lehet a helyi civil szervezetek támogatási rendszerét is a közös együttműködést elősegítő módon kialakítani, például városi közös célokat szolgáló civil pályázatok kiírásával. Hasonlóan érdemes erősíteni az emberekben, hogy mindenki tehet valamit a városáért, az egészen apró vállalásoktól kezdve. A településnek pedig el kell ismernie a városért tevékenykedő lakosainak munkáját, akár kisebb díjak, címek (pl. az év zirci mentor vállalkozója, stb.) kiosztásával. De sokat jelenthetnek az olyan apró figyelmességek is, hogy a közösségért végzett munkát a város honlapján, vagy más nyilvános felületen röviden bemutatja és elismeri.

A helyi közösségek szerepének erősítéséhez kapcsolódik Zirc Városi Önkormányzat civil koncepciója. A koncepció lefekteti az együttműködés alapjait, és a felek céljait. A koncepció szorosan kapcsolódik a településfejlesztési koncepció jelen horizontális céljához. Az abban részletesen megfogalmazott elvek jól illeszkednek jelen fejlesztési célhoz.

H3. A Bakony táji és természeti értékeinek és Zirc épített örökségének megóvása

Zirc északi, nyugati és déli erdős és gyepes területei az országos ökológiai hálózatba tartoznak. Zirc szinte egész közigazgatási területe - a belterülettől keletre fekvő területek kivételével tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetben fekszik. A településen 16 műemlék és 12 műemléki környezet található. Öt terület helyi területi védelemmel érintett. Elmondható, hogy Zirc meglévő táji, természeti és épített értékekben nagyon gazdag település. Zirc jelenleg is igyekszik értékeit megőrizni, mely törekvést a jövőben is folytatni szükséges. Az átfogó célok mindegyikében megjelenik az értékőrzésre vonatkozó horizontális cél.

Az **élhető város** átfogó cél megvalósulásának alapfeltétele, hogy az egészséges, káros anyagoktól mentes környezet biztosított legyen. A táji, természeti és épített értékek hozzájárulnak az esztétikus, szerethető lakókörnyezet fenntartásához.

A **helyi adottságokra épülő, fenntartható gazdaság** legfontosabb jellemzője, hogy a gazdaságfejlesztések kizárólag a környezetet, a tájképet és a településképet nem veszélyeztető módon mennek végbe.

A **térségi együttműködés erősítése** átfogó célhoz kapcsolódó létesítményfejlesztések során a fenntarthatóságnak és a természetvédelemnek fontos szempontnak kell lennie. A térségi turizmusfejlesztés a helyi értékekre alapozva mehet végbe, míg a marketingtevékenység során a helyi, Bakony és Zirc márka kiépítésének egyik legfőbb pontja a meglévő értékek megismertetése az emberekkel.

A fejlesztések megválasztásánál a helyi adottságokhoz illeszkedő, azokkal harmonizáló megoldásokat kell előnyben részesíteni, és a tényleges fejlesztéseknek környezetbarát, fenntartható szemléletmóddal kell megvalósulniuk.

A horizontális célhoz, elsősorban a környezetbarát szemlélethez és a meglévő értékek bemutatásához a következő már meglévő szakági koncepciók kapcsolódnak:

- *Zirc turizmusfejlesztési koncepciója (meglévő attrakciók fejlesztése, garantált túrák szervezése, térségi tematikus útvonalak kialakítása)*
- *Zirc fenntartható mobilitási terve (utazási igények befolyásolása, szemléletformálás)*
- *Zirc város kerékpárforgalmi hálózati terve (a környezetbarát közlekedési mód támogatása)*

Célok és beavatkozások meghatározása

Z1. Élhető város

Zirc jövőképében hangsúlyos szerepet kapott a helyi emberek igénye, hogy Zirc olyan település legyen, ahol szeretnek élni. Az élhetőség olyan komplex fogalom, melyet a településfejlesztéssel összefüggő különböző szakterületekre is értelmezhetünk. Beszélhetünk például élhető közlekedési rendszerről, élhető közösségekről, élhető épített környezetről. Az élhetőség fogalmához számos értelmezés kapcsolódik. Jelen dokumentumban az élhetőséget, mint az ember és az őt körülvevő települési környezet viszonyát, annak minőségét értjük. Általánosságban elmondható, hogy élhető közösség alatt azt a közösséget értjük, mely rendelkezik megfizethető és megfelelő lakóépületekkel, megfelelő intézményi háttérrel, mobilitási lehetőségekkel, melyek együttesen elősegítik a személyi függetlenséget, a civil és szociális életet.[1]

Tematikus célok:

- Lehető legmagasabb színvonalú közszolgáltatások biztosítása
- Korszerű városi infrastruktúra fejlesztése
- Közlekedéshálózat fejlesztése
- A helybeni otthonteremtés lehetőségének elősegítése
- Szabadidős lehetőségek körének bővítése
- Információáramlás és városi kommunikáció javítása

Z1.1 Lehető legmagasabb színvonalú közszolgáltatások biztosítása

A közszolgáltatások körébe számos, napjainkban már szinte természetesnek vett szolgáltatás is beletartozik. Ezekre, ha jól működnek, sokszor fel sem figyelünk, pedig megszervezésük jelentős feladatot és költséget jelent a fenntartó számára. Ezek a szolgáltatások lehetnek műszaki jellegűek, például közterületek karbantartása, közlekedés megszervezése, közművek biztosítása, hulladékgazdálkodás, lakásgazdálkodás vagy a településbiztonság megoldása. Beszélhetünk humán közszolgáltatásokról is, melyet a közoktatási intézmények, közművelődési intézmények (könyvtár, múzeum stb.), egészségügyi intézmények és szociális intézmények biztosítanak.

Az Önkormányzat célul tűzte ki, hogy Zircen minél magasabb színvonalon kívánja biztosítani a települési szintű közszolgáltatásokat. Ez azt jelenti, hogy az Önkormányzat saját forrásait felhasználva, a jogszabályok által elvárt minimális szint fölött nyújt bizonyos szolgáltatásokat. Ezeket a kiemelten kezelt közszolgáltatásokat a horizontális és átfogó célokkal összhangban érdemes megválasztani. A magas színvonalú közszolgáltatásokat a feladatellátás hatékony megszervezésével, kedvező szervezeti felépítés kialakításával és megfelelő szakértelem biztosításával lehet elérni. Fejlesztési terület lehet a közszolgáltatást biztosító **infrastruktúra és létesítmények műszaki felújítása, korszerűsítése**. A felújítások és új beruházások során is a környezetbarát, energiatakarékos megoldásokat kell előtérbe helyezni, a H3 jelű horizontális céllal összefüggésben. Egyes közszolgáltatásokhoz történő könnyebb hozzáférést segíthetik, a közszolgáltatások működtetése során **az elektronikus (internetes) megoldások előtérbe helyezése**, mely beruházások hosszútávon költségmegtakarítással is járhatnak. A közszolgáltatások biztosításának **átláthatósága** önmagában segítheti, hogy a lakosság a szolgáltatást magasabb

[1]Források: https://www.aarp.org/content/dam/aarp/livable-communities/plan/assessments/livable-communities-an-evaluation-guide-2005-aarp.pdf

színvonalúnak ítélje. Az átláthatóság összefügg a H2 jelű horizontális céllal, hiszen egy átlátható rendszerhez sokkal könnyebben tudnak kapcsolódni a helyi civil közösségek, könnyebben formálnak róla véleményt, könnyebben veszik ki részüket a feladatokból.

A tematikus célhoz a következő már meglévő szakági koncepciók kapcsolódnak:

- *Zirc város közművelődési koncepciója (könyvtárak városa, múzeumok és képzőművészet centruma)*
- *Zirc fenntartható mobilitási terve (Rákóczi tér autóbuszos közlekedése, helyi járműállomány bővítése, buszközlekedés fejlesztése)*
- *Zirc város kerékpárforgalmi hálózati terve (közlekedésszervezés, csomópontokhoz konkrét megoldási tervek)*

Z1.2 Korszerű városi infrastruktúra fejlesztése

A korszerű városi infrastruktúra tematikus cél szorosan összefügg a Z1.1. jelű tematikus céllal, a magas színvonalú közszolgáltatások biztosításával. A városi infrastruktúra is tekinthető a közszolgáltatás részének. Különálló célként történő szerepeltetése kifejezi a település szándékát a a helyi infrastruktúra színvonalának magas, városi szintre emelése, és a közszolgáltatásként elvárt elemeken túlmenő fejlesztések megvalósítása iránt.

A **problémás közlekedési csomópontok feltérképezése**, és átalakításukra tervek kidolgozása, majd megvalósításuk elősegíthetik a biztonságosabb helyi közlekedést (pl. rosszul használható kereszteződés a Tesco-nál). Különösen fontos a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés lehetőségének a megteremtése. A **lakóövezeteken belül a gyalogos és kerékpárosbarát közterülethasználatot** előtérbe kell helyezni a motorizált közlekedési módokkal szemben. Célkitűzés a **helyi buszos közlekedés csomópontjainak fejlesztése,** a Rákóczi tér rendezésével és a buszpályaudvar intermodális csomóponttá alakításával. A **járda és útburkolat építés és az elkészült szakaszok karbantartása** az élhető lakókörnyezet fenntartásának egyik alapvető fontosságú eszköze. Zirc domborzati adottságaiból következik, hogy különös figyelmet kell fordítani a **csapadékvíz elvezetésének** megoldására is. Az Önkormányzat célja azokon a területeken, melyek új fejlesztéseknek adhatnak helyet, **a közművesítettség növelése**. Ennek eszköze lehet egy helyi átlátható szabályrendszer kidolgozása, melyre alapozva lefolytathatóak az egyéni tárgyalások a beruházókkal a méltányos költségviselésről. Az önkormányzatok számára jó eszközt biztosít a **településrendezési szerződés**, melyet akkor lehet alkalmazni, amennyiben új vagy többlet építési jog keletkezik a rendezési eszközök módosítása kapcsán. A korszerű városi infrastruktúrában egyre jelentősebb szerepet foglal el a távközlőhálózatok színvonala, elsősorban a megbízható, gyors, megfizethető és bárhol elérhető **internetszolgáltatás**. Az internetszolgáltatás színvonalának növelése elősegíti az olyan alternatív munkavégzési lehetőségek elterjedését mint a távmunka.

A korszerű városi infrastruktúra tematikus cél szorosan kapcsolódik a már meglévő ágazati koncepcióihoz: Zirc fenntartható mobilitási tervéhez és Zirc város kerékpár forgalmi hálózati tervéhez. Az azokban részletesen megfogalmazott fejlesztési irányok és célok összhangban vannak jelen tematikus céllal.

Zirc turizmusfejlesztési koncepciója elsősorban a Rákóczi tér, városközpont fejlesztése cél kapcsán kötődik jelen tematikus célhoz.

Z1.3. Közlekedéshálózat fejlesztése

Zirc közlekedéshálózatának fejlesztése két fő téma, a 82-es elkerülő út és a vasútfejlesztés köré csoportosul.

A 82-es számú főút Veszprémet köti össze Győrrel, miközben áthalad Zirc történelmi városközpontján. A központ tehermentesítésének céljából régóta tervezett a **belterületet elkerülő út** megépítése. Zirc továbbra is támogatja a fejlesztést. A beruházás megvalósulásáig a belterületen

a biztonságos közlekedést elősegítő kisebb fejlesztések támogathatóak (pl. forgalomcsillapítás, gyalogos átkelőhelyek). Emellett a turizmusfejlesztésben és a helyi kereskedelemben, illetve szolgáltatóiparban is érdemes felkészülni az elkerülő út jövőbeli megépülésére. Már most érdemes azokat a jövőbemutató fejlesztéseket előtérbe helyezni, melyek Zircre mint célállomásra tekintenek, és nem csak a 82-es út városon áthaladó forgalmára alapozva alakítják ki üzletpolitikájukat.

A 82-es sz. főút átvezet a Magas-Bakony erdős területén. Kedvezőtlen időjárási körülmények között előfordul, hogy az út időszakosan járhatatlanná válik. **Térségi információs rendszer** kialakításával megvalósítható, hogy a 82-es főút egy szakaszának esetleges járhatatlanná válásáról időben értesüljenek az utazók, és alternatív útvonalat tudjanak választani (pl. 81-es vagy 83-as számú főút).

Zirc célja, hogy a **Veszprém-Győr vonalon a vasúti közlekedés a jövőben is biztosított legyen**. 2005-ben tervbe került a vasútvonal bezárása, mely az önkormányzatok és a civil szervezetek hatékony ellenállásának köszönhetően nem valósult meg. A Cuha-völgyi Bakonyvasút Szövetség a térség vasúti közlekedésének fenntartásáért és fejlesztésért küzd. A szövetség céljai között szerepel **Győr és Veszprém térségében a vonal elővárosi jellegének kialakítása**, mely összhangban van Zirc településfejlesztési érdekeivel. A jelenlegi helyzetben a vasút, a távolsági buszközlekedés és a helyi buszközlekedés menetrendjének összehangolása is nagymértékben javíthatja a város közlekedési kapcsolatait. Zirc és a térség közös céljai között szerepel a Veszprém-Lepsény vasútvonalon a személyszállítás visszaállítása, mely átszállási kapcsolatot biztosítana a Balaton déli és északi partjának irányában is.

Jó lehetőség **a vasúti közlekedés bevonása a térség turizmusába**. „A Bakonyt keresztben átszelő 11-es vasútvonal a hazai viszonylatban ritkaságnak számító hegyi vasutak egyike. Az egyvágányú, nem villamosított vonalat napjainkban Magyarország legszebb vasútvonalaként, „Bakonyvasút" néven tartják számon."[2] A vonalon a természeti látnivalókon kívül számos egyedi, történeti mérnöki megoldást is megfigyelhetünk. Érdemes lenne akár időszakosan vagy rendezvényként vasúttörténeti érdekességeket kínáló tematikus programokat szervezni a Bakonyvasút területén.

Zirc már meglévő fenntartható mobilitási terve foglalkozik az elkerülő út kiépítésének terveivel és a vasúti közlekedésfejlesztés témakörével is.

Z1.4. A helybeni otthonteremtés lehetőségének elősegítése

Az Önkormányzat célja, hogy a fiataloknak kedvező lehetőségeik legyenek az otthonteremtésre Zircen. Ennek érdekében településfejlesztési céljaik között szerepelteti **új, beépíthető lakótelkek** kialakíthatóságának biztosítását. A lakótelkek kialakítását településrendezési eszközökkel támogathatja. A rendezés során fontos cél, hogy a város központi belterülete megőrizze jelenlegi kompaktságát, és ne alakuljanak ki távoleső, elterülő településrészek, illetve a szükséges területek ne értékes természeti területektől kerüljenek elvonásra. Új lakóterületek kijelölésénél a kapcsolódó infrastruktúra és intézményi háttér megteremtésére is kiemelt figyelmet kell fordítani.

Érdemes az otthonteremtés során a meglévő épületállományra is fókuszálni. Az építészetileg értékes épületeket helyi védettség alá helyezni, és felújításukat támogatni. Egy meglévő épület szerkezeteinek minőségi felújítása, vagy térstruktúrájának a kor igényeihez történő igazítása sokszor meghaladja egy új épület építési költségeit. Azonban a **helyi védett épületek és a helyi védettség alatt álló területek házai** pozitívan formálják a településképet, ezért nem csak tulajdonosaik, hanem a város egésze számára értékesek. Cél, ezeknek az épületeknek a minőségi **felújítását és átalakítását elősegítő támogatási rendszer** kialakítása. A minőségi élettérhez az is hozzá tartozik, hogy a település épületállománya nem öregszik el túlzottan.

[2]https://www.mavcsoport.hu/mav-start/belfoldi-utazas/bakonyvasut-tortenet-technikai-erdekessegek

A jelenlegi lakáspolitikai környezet kihasználásával cél a betelepülő családok bevonzása a településre, ezzel a népességfogyás megelőzése. A vidéken jellemző olcsóbb telekárak helyzeti előnyt jelentenek a fővárossal szemben, hiszen a támogatásokat így kisebb önerő mellett is igénybe lehet venni. Ehhez kacsolódóan Zircet, mint potenciális lakóhelyet szükséges megismertetni az emberekkel. Jó lehetőség ez a Zircről elvándorolt emberek visszatérésére is.

Z1.5. Szabadidős lehetőségek körének bővítése

Az Önkormányzat célja Zircen a szabadidős lehetőségek körének bővítése, úgy, hogy a különböző társadalmi csoportok (fiatalok, nyugdíjasok, kisgyerekesek stb.) mindegyike megtalálhassa a számára érdekes időtöltési lehetőséget, illetve bekapcsolódhasson a programokba. Ennek megteremtésében az Önkormányzat mellett a civil közösségek is jelentős szerepet kaphatnak. A civil szervezeteket pályázatok útján is támogathatja az Önkormányzat. Az Önkormányzat elsősorban a meglévő **létesítmények felújításával és új beruházásokkal** járulhat hozzá ennek megvalósulásához (pl. sportcsarnok bővítése, nagy befogadóképességű rendezvénytér, jégpálya, színpad). **Közösségi teret** nem csak az Önkormányzat, hanem vállalkozók is létrehozhatnak, ilyen lehet akár egy kávézó, egy könyvesbolt, egy kultúr-kocsma, egy alkotóműhely is. Ezeket a törekvéseket helyi kedvezményekkel, programok rászervezésével, vagy marketing tevékenység támogatásával segítheti az Önkormányzat. A helyi civil közösségek aktív szerepet vállalhatnak a közösségi terek programokkal, rendezvényekkel, élettel való megtöltésében.

Új közösségi terek létrehozásánál érdemes előtérbe helyezni - az új építkezések helyett - a település műemlékeit, értékes épületeit, melyek akár funkcióváltó átalakítással szolgálhatják a közösség érdekeit.

A tényleges beruházások és a programszervezés során meg kell vizsgálni azt is, hogy azok hogyan illeszkedhetnek a Z2.3. jelű tematikus célhoz, a turizmus erősítése és turisztikai infrastruktúra fejlesztéséhez.

A szabadidős lehetőségek körének bővítéséhez közvetlenül kapcsolódik a már meglévő koncepciók közül Zirc város sportkoncepciója és Zirc város közművelődési koncepciója, melyekben elsősorban a fejlesztendő létesítményekre vonatkozóan kerültek megfogalmazásra célok.

Z1.6. Információáramlás és városi kommunikáció javítása

Napjainkban egyre nagyobb az igény, hogy az információkhoz rendszerezetten, könnyen és gyorsan hozzájuthassunk. Az **átláthatóság és az információk hozzáférhetősége** a lakosság alapvető igénye a település vezetői felé. Érdemes a gyakorlatban a legfontosabb információkat a fizikai és a digitális térben is egy helyre koncentrálni (pl. hirdetőtábla és weboldal), és azokat mindenkor naprakészen tartani.

Fontos a **véleménycsere informális és formális tereinek a biztosítása** is. A véleménynyilvánítás lehetőségét minden korcsoport számára biztosítani kell, figyelembe véve azt a tényt, hogy a különböző korosztályok eltérő kommunikációs csatornákat részesítenek előnyben. Minden korosztályt az általa preferált csatornán kell megszólítani, emiatt az Önkormányzatnak párhuzamosan kell több formában is felvennie a kapcsolatot a zirciekkel.

A településről folytatott véleménycsere legintenzívebb módja lehet a **személyes beszélgetések, találkozók szervezése**. Érdemes ezeket időről-időre megrendezni, akár egy-egy, a település életében fontos döntés előtt. Hasznos lehet új utakat kipróbálni az emberekkel folytatott kommunikáció során: a beszélgetéseket akár más rendezvényekkel összekapcsoltan szervezni, a hivatalból kilépve más helyszíneken megrendezni, vagy helyi véleményvezéreket személyesen elhívni. Természetesen a beszélgetések szervezését nem csak az Önkormányzat, hanem civil szereplők is magukra vállalhatják, ebben az esetben az Önkormányzat részéről a személyes jelenlét a legfontosabb. A személyes találkozók jó lehetőségek a különböző vélemények megismerésére és

elfogadására. A városban együtt élő különböző generációk, eltérő háttérű emberek, különböző foglalkozású csoportok gondolkodásmódjának megismerését is szolgálhatják a beszélgetések.

A városi kommunikáció javítása nem könnyű feladat, éppen ezért érdemes **hozzáértő segítséget** is igénybe venni. Olyan felelős személyt megbízni, aki a munkát tapasztalata, naprakész tudása, rátermettsége és újító szemlélete segítségével meg tudja szervezni.

Z2. Helyi adottságokra épülő, fenntartható gazdaság

Virágzó helyi és térségi gazdaság, és ezzel összefüggésben az elérhető közelségben biztosított változatos munkalehetőségek alapvető feltételei egy jól működő városnak. A város gazdaságát fenntartható módon, a rendelkezésre álló erőforrásokat nem felélve, hanem arra alapozva igyekszik kialakítani. A stabil gazdaság megteremtéséhez általában a gazdaság különböző szegmenseinek harmonikus, párhuzamos fejlesztése vezet. Érdemes a helyi erőforrásokat feltérképezni, a fejlesztéseket arra alapozva végrehajtani. A 90-es években a város gazdaságát még a mezőgazdaság és a bányászatra épülő nehézipar határozta meg. A mezőgazdaság szerepe napjainkra lecsökkent, a termelést őstermelők és kisebb családi gazdaságok végzik. A Dudari mélyművelésű bányát 2000-ben bezárták, a környék ipara átalakult, jelentősége lecsökkent. Jelenleg iparát jellemzően az építőiparban, valamint a fa- és bútoriparban tevékenykedő kis- és közepes vállalkozások határozzák meg. A város húzóágazata a szolgáltatás szektor, melyben jelentős szerepe van a turizmusnak és a város térségközponti jellegű szolgáltatás kínálatának.

Tematikus célok:

- Ösztönző helyi vállalkozói környezet biztosítása
- Gazdasági infrastruktúra fejlesztése
- Turizmus erősítése és turisztikai infrastruktúra fejlesztése
- Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság létrehozása

Z2.1. Ösztönző helyi vállalkozói környezet biztosítása

Az Önkormányzat célja a helyi vállalkozási kedv ösztönzése, illetve a vállalkozások munkahelyteremtésének elősegítése. Az Önkormányzat elsősorban **kedvező adópolitikával és településrendezési eszközökkel** támogathatja a vállalkozásokat.

Az Önkormányzat által biztosított **helyi adózási kedvezményeket érdemes más települési célokkal összefüggésben nyújtani**. Például a fiatalok helyben tartását és a családbarát törekvéseket segítheti, ha az Önkormányzat adókedvezményekkel ösztönzi a vállalkozásokat a rugalmas munkakörülmények biztosítására, elsősorban részmunkaidős munkahelyek létrehozására, saját időbeosztás szerinti munkavégzés lehetőségére és az otthoni munkavégzés támogatására. Mivel ezek a lehetőségek az országban még mindig ritkán elérhetőek, ezért valódi népességmegtartó szerepük lehet a fiatalok körében. A rugalmas munkakörülmények elősegíthetik a gyermekvállalási kedv növekedését is, amennyiben a fiatalok biztosítottnak látják, hogy gyermekeik felnevelésére kellő időt tudnak majd fordítani, amellett, hogy a munka világába is vissza tudnak térni. Ezáltal az intézkedés elősegíti a család és a munka (vagyis a megélhetési lehetőség) közötti egyensúly megteremtését. De lehet vállalkozás ösztönző hatása is, hiszen a részmunkaidő által biztosított fix jövedelem mellett csökken egy saját vállalkozás elindításának pénzügyi kockázata.

Az induló vállalkozásokat **inkubátor programokkal** lehet segíteni. A kezdő vállalkozások számára biztosíthat a munkavégzéshez szükséges teret és infrastruktúrát egy inkubátorház. A klasszikus adminisztrációs és támogató feladatok átvállalásával (pl. könyvelés, titkárság, marketing, IT rendszer üzemeltetés) csökkenthetők a kezdő vállalkozás költségei és terhei. A vállalkozások számára biztosított üzleti és pénzügyi mentorálás (akár a sikeres zirci vállalkozókat is bevonva) is

elengedhetetlen a sikerhez. Zirc elhelyezkedéséből adódóan akár a veszprémi és győri egyetemmel alakíthat ki együttműködést, de nem csak a felsőoktatásból érkező ötletek érdemesek támogatásra.

A cégek fennmaradása különböző önkormányzati beruházásokhoz kapcsolódó megrendelésekkel is segítendő.

Érdemes rendszeres párbeszédet kialakítani az Önkormányzat és a zirci vállalkozók között. Ez lehetőséget biztosít az igények, ötletek, együttműködési lehetőségek feltérképezésére. Jó ötlet lehet a szakiskola bevonása is a közös gondolkozásba.

Z2.2. Gazdasági infrastruktúra fejlesztése

Az Önkormányzat célja a helyi vállalkozások számára megfelelő színvonalú infrastruktúra és telephely létrehozására és fenntartására alkalmas **terület biztosítása**. A településrendezés során figyelembe veszi, hogy a vállalkozások területhasználati igénye eltérő, így igyekszik rugalmasan alakítható, különböző méretű telkek kialakítására alkalmas területeket kijelölni. Az Önkormányzat célja a fejlesztési területeken **a közművesítettség növelése**. A Z1.2. tematikus célhoz hasonlóan érdemes a közműfejlesztéshez kapcsolódóan egy helyi átlátható szabályrendszert kidolgozni, mely a beruházókkal a méltányos költségviselésről folytatott tárgyalás alapja lehet.

A Zirci Ipari Park 2003-ban nyerte el az Ipari Park címet. Területe több mint 20 hektár, melyen néhány nagyobb telephely működik. A város célja **önkormányzati tulajdonú terület bevonása az Ipari Parkba**, ahol újabb telephely vásárlási és bérlési feltételeket is biztosít a beruházóknak. A Zirci Ipari Parkban elsősorban a nagy telekméret jellemző, azonban a város szükségét látja olyan gazdasági terület kialakításának, ahol a kisebb telekszükségletű vállalkozások is kialakíthatják telephelyeiket.

Zirc településszerkezetének fejlődése kedvezően alakult, a történelmi központban és a lakóterületeken nem találhatóak beékelődött zavaró hatású ipari telephelyek. A jelenlegi Ipari Park elhelyezkedése is kedvező, az elkerülő út jövőbeli nyomvonalához is közel esik. A város célja kedvező településszerkezeti adottságának megőrzése az új gazdasági területek kijelölése során is.

Z2.3. Turizmus erősítése és turisztikai infrastruktúra fejlesztése

Zirc és a Bakony kedvező turisztikai adottságokkal rendelkezik, ezért a turizmusfejlesztés fontos gazdaságfejlesztési cél.

A település célja **hozzáértő szakmai csapat összeállítása**, akik összehangolják a fejlesztéseket. **Szolgáltatásbővítéssel** és a látnivalók körébe újabb elemek (pl. Lohrmann-csillagvizsgáló, Lego-kiállítás, vasúttörténeti attrakció, művészeti estek, galéria, mountain bike pályák) bevonásával a jelenleg jellemző egy-napos turizmus felől Zirc elmozdulhat a **több-napos turizmus** irányába. Ezt segítheti a szolgáltatásokat, programlehetőségeket, helyi rendezvényeket egy helyen bemutató információs felületek (a megcélzott korosztálynak megfelelő infokommunikációs csatornák mindegyikén) létrehozása, és különböző igényeket kielégítő **szolgáltatás csomagok** összeállítása. A több-napos turizmushoz kapcsolódóan többféle igényt kielégítő, **változatos szálláshely kínálatot** kell biztosítani a városban.

A turizmusfejlesztéshez kapcsolódik a Z1.3. jelű tematikus cél, a közlekedésfejlesztés is. Virágzó turizmus csak kedvező közlekedési lehetőségek mellett valósulhat meg. A turizmusfejlesztésben jelentős szerepe van a térségi együttműködésnek, melyre a Z3.3. jelű tematikus célban térünk ki részletesen.

Zirc turizmusfejlesztési koncepciója 2017-2020 közötti időszakra határoz meg célokat, bár egyes célok megvalósítása túlmutat ezen az időtávon. A turizmusfejlesztési koncepció a fejlesztési javaslatok között három fő irányt határozott meg: termékfejlesztés, marketingkommunikáció és szervezeti háttér, együttműködések. A termékfejlesztésre az egészség hívószó köré építve tesz

javaslatot a koncepció. A fejlesztések megvalósulásával Zirc, mint csillagtúra központ tudna működni a térségben. Zirc turizmusfejlesztési koncepciója jól illeszkedik a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célokhoz és jövőképhez, ezért jelen tematikus célban csak a nyitott fórumokon elhangzott gondolatokat emeltük ki.

Zirc fenntartható mobilitási terve foglalkozik a turizmus igényeinek kiszolgálásával.

Z2.4. Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság létrehozása

A település gyarapodását szolgálhatja önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság létrehozása. Az önkormányzatoknak törvény által biztosított lehetőségük van saját beruházások létrehozására és annak kapcsán vállalkozás beindítására. Érdemes más települések jó példáit alapul venni, kapcsolatrendszert kiépíteni más vállalkozó önkormányzatokkal, és rendszeres tudásmegosztást tartani.

Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok **gyakran látnak el közfeladatokat,** vagy olyan vállalkozást alakítanak ki, amelybe a **helyi lakosság könnyen bekapcsolódhat**. Ilyen tevékenység lehet az ökogazdálkodás vagy a helyi kézműves termékek előállítása. Sok ember számára jelenthet kiegészítő jövedelemforrást, ha a munkafolyamat egy egyszerűbb részfeladatát elláthatja. Az ilyen esetekben az Önkormányzat szervező és irányító szerepe jelenti a vállalkozás alapját, míg a helyi lakosság biztosítja a termeléshez szükséges emberi munkát. A vállalkozás alapját az jelenti, hogy sokan szívesen vennének részt akár helyi termékek előállításában (pl. helyi élelmiszeripari termékek, képzőművészeti alkotások), viszont nem rendelkeznek egy saját vállalkozás elindításához szükséges tapasztalattal, pénzügyi ismeretekkel, és nincs lehetőségük a termékekhez kapcsolódó tervezési, marketing, kereskedelmi tevékenységek ellátására.

Z3. Térségi együttműködés erősítése

A stabil, megbízható és jól működő térségi együttműködés fenntartása azért fontos a településfejlesztésben, mert számos helyi cél kihat a környező településekre is. Egyes fejlesztéseket csak közösen lehet megvalósítani, más fejlesztéseket nem érdemes önállóan véghez vinni, de akár a környező települések céljai ellentmondásba is kerülhetnek egymással. Zirc járásszékhelyként és a járás legnagyobb településeként jelenleg is számos központi feladatot lát el, mellyel kapcsolatos fejlesztési terveit érdemes térségi együttműködés során megvalósítani. A közös munkát segítheti a települések vezetői közötti rendszeres találkozók szervezése (akár minden alkalom más település megrendezésében), illetve az intézmények vezetőiből és a települések szakembereiből létrehozott vegyes munkacsoportok kialakítása.

Tematikus célok:

- Térségközponti szolgáltatások kibővítése
- Intézményhálózat fejlesztése
- Térségi együttműködés erősítése a turizmusfejlesztésben
- Városi és térségi marketing tevékenység fejlesztése

Z3.1. Térségközponti szolgáltatások kibővítése

Zirc térségközponti szerepe a mindennapi élet során, elsősorban a városban elérhető szolgáltatások körén érezhető. Az Z1 átfogó célhoz, az élhető város koncepciójához kapcsolódik, hogy változatos és nagyszámú szolgáltatás legyen elérhető a településen. A szolgáltatások kialakítása során a helyi lakosok, a térségi településeken élők és a turizmus kapcsán a várost meglátogatók igényeit is érdemes figyelembe venni.

A **közszolgáltatások** színvonalának növelését segítheti a **térségi együttműködés** egyes területeken. Ilyenek lehetnek a közlekedéshez, a környezetvédelemhez, az energia szolgáltatásokhoz kapcsolódó fejlesztések. A kedvező közlekedési kapcsolatok nem csak Zirc, hanem a környező települések érdeke is. Például a megújuló energia hasznosítására nem csak egyedi, hanem térségi szinten is vannak lehetőségek, akár összekapcsolódó microgrid[3] hálózatok létrehozásával.

A helyi, kis települések szolgáltatásainak körét **mobil szolgáltató rendszerek** bevezetésével lehet bővíteni. Ilyen szolgáltatás lehet például a mobil gyógyszertár, a mobil könyvelőiroda, a mobil pékség vagy a mobil butik. A zirci szolgáltatók mobil üzleteiket heti/havi rendszerességgel üzemeltethetnék. A kistelepüléseken a szolgáltatók részére kialakítható egy helyszín, ahol járműveikkel le tudnak parkolni, áruikat szükség esetén ki tudják pakolni, vagy egy iroda helyiség is létrehozható a személyes megbeszélésekhez. Zirc és a térség érdekei közösek, hiszen a város csak akkor tud térségközponti szerepű város maradni, ha a térség nem néptelenedik el.

A város célja **térségi szintű programkínálat** biztosítása. A programokat más településekkel összehangoltan érdemes megszervezni. Ehhez kapcsolódóan közösségi terek létrehozása, például rendezvényterem, színház, mozi, szabadtéri színpad, jégpálya vagy alkotóház kialakítása a cél.

Zirc járásközponti szerepéből adódóan sokat tehet a térségi együttműködés megteremtéséért és a térségi szolgáltatások megszervezésért. A településen elérhető szolgáltatások és a közszolgáltatás fejlesztési irányok kapcsán felvállalhatja a **szervező**, összehangoló szerepet.

A tematikus célhoz a következő már meglévő szakági koncepciók kapcsolódnak:

- *Zirc város közművelődési koncepciója (fesztivál város, hangversenyélet, könyvtárak városa, múzeumok és képzőművészet centruma)*
- *Zirc város sportkoncepciója (sportolási lehetőségek körének bővítése, edzőtermek, sportlövészet, sportrendezvények, sportversenyek)*

Z3.2. Intézményhálózat fejlesztése

Zirc Önkormányzata fejlesztési célként tűzte ki intézményhálózatának magas színvonalú működtetését és bővítését. Zirc intézményei a települése járásközponti szerepének megfelelően nem csak a helyieket, hanem a környező települések lakosságát is kiszolgálják. Jelenleg is számos területen van térségi együttműködés, ilyen az egészségügyi ellátás, a szociális ellátás, a közművelődés és a közoktatás.

Zirc különösen fontosnak tartja **iskolaváros** jellegének megőrzését és erősítését. Ehhez kapcsolódóan a jelenlegi épületállomány műszaki színvonalának fenntartása és a létesítmények fejlesztése elengedhetetlen. A város tervei között szerepel az oktatási intézményekhez kapcsolódó tornatermek bővítése, sportcsarnok kialakítása és a tanuszoda felújítása is. A szakképzések helyi gazdasági igényekre reagáló fejlesztése és a képzések körének bővítése is elősegíti Zirc térségi iskolaközponti szerepének erősödését. A magas színvonalú és speciális igényeknek is megfelelő (pl. művészeti tagozat, sport tagozat, nyelvi tagozat) oktatás versenyképes alternatívát jelenthet akár nagyobb városokhoz képest is.

Zirc fontosnak tartja a **Zirci Erzsébet Kórház és Rendelőintézet fejlesztését**, korszerűsítését, mely intézmény köré **egészségturizmus** is kialakulható. Cél az alapellátások körének bővítése. Ehhez kapcsolódóan más, az egészséges életmódhoz kötődő beruházások is támogathatóak.

Zirc **közművelődési intézményeinek fejlesztése** nem csak a helyiek számára, hanem a turisztikai programkínálat szempontjából is fontos. Elsősorban a művészeti és zeneművészeti életet támogató

[3] A microgrid olyan energiahálózatot jelent, mely egy teljes energia rendszer összes elemét tartalmazza. A hálózat fenntartja fogyasztás és a termelés közötti egyensúlyt. A microgrid hálózatok többféle, elsősorban megújuló energiaforrásokat használnak. Forrás: Siemens.com: Microgrids – The future of energy management

beruházások megvalósítása cél, akár multifunkcionális rendezvényterem létrehozásával, vagy kisebb közösségi terek kialakításával.

A tematikus célhoz a következő már meglévő szakági koncepciók kapcsolódnak:

- *Zirc város közművelődési koncepciója (könyvtárak városa, múzeumok és képzőművészet centruma)*
- *Zirc város sportkoncepciója (tornatermek, sportcsarnok, tanuszoda felújítása)*

Z3.3. Térségi együttműködés erősítése a turizmusfejlesztésben

Hatékony turizmusfejlesztés elképzelhetetlen térségi összefogás nélkül. Zirc a térséggel együttműködve tud elmozdulni az egy-napos turizmus felől a több-napos turizmus irányába. **Összehangolt szolgáltatás és programkínálattal**, közösen megtervezett rendezvénynaptárral elősegíthető, hogy a térség több napra elegendő látnivalót és szabadidős programot nyújtson a látogatóknak. Ezt erősítheti a Zirci és térségi látnivalókat összegyűjtő kiadvány és közös belépőjegy rendszer működtetése.

Térségi szintű összefogás szükséges néhány jelentősebb, turizmust erősítő beruházáshoz is. Ilyen például a túra útvonalak kijelölése, információs táblák és jelzések elhelyezése, kerékpáros útvonalak létrehozása vagy a vasút erősebb bevonása a helyi látnivalók körébe (pl nosztalgiajáratok, vasúttörténeti napok). Egyértelmű, hogy ezeket a fejlesztéseket a települések önállóan nem, csak közös tervezéssel tudják megvalósítani.

Az együttműködés során a szomszédos településeken kívül érdemes nagyobb, vagy távolabb eső **partnertelepülésekkel** is együttműködni, mint Veszprém vagy Győr. A balatoni turizmusfejlesztés is egyre inkább a négy évszakos turizmust tűzte ki célul, amihez Zirc könnyen kapcsolódhat gazdag időjárás független beltéri látnivaló kínálatával, és a Bakonyi természetjárás lehetőségével.

Az együttműködés **tematikus turisztikai útvonalak** kidolgozásával és összehangolásával is megvalósulhat. Ilyen tematikus útvonal épülhet ki akár a Dunántúli szerzetes rendek vagy a bakonyi természeti látnivalók köré is.

Zirc turizmusfejlesztési koncepciója több célon belül is foglalkozik a térségi együttműködéssel, ilyen a térségi tematikus útvonalak kialakítása, a turisztikai információs táblarendszer kialakítása, a Bakony Magazin megjelentetése, illetve a turisztikai szolgáltatók együttműködése.

Z3.4. Városi és térségi marketing tevékenység fejlesztése

A marketing tevékenység olyan feladat, melyet érdemes térségi szinten is végezni, így megoszthatók a vele járó terhek, miközben a térség jó híréből és ismertségéből minden település profitálhat. A Magas-Bakonyi identitástudat kialakítása a helyiek körében, és a Magas-Bakony megismertetése az országban és külföldön kiemelt célkitűzés. A feladathoz összehangolt **közös marketing stratégia** kialakítása és **hozzáértő marketing csapat létrehozása** elengedhetetlen.

A marketing tevékenység során átgondoltan kell meghatározni az elérni kívánt **célcsoportokat** és a megismertetni kívánt részterületeket. Fontos, hogy a marketing tevékenység **ne csak a turizmus** területére terjedjen ki, hanem meghatározásra kerüljenek azok a területek, melyek ismertté tétele a térség vagy a város érdekeit szolgálja (pl. befektetőbarát környezet, családbarát város). A különböző célcsoportokhoz illeszkedő marketing csatornák sokszor eltérőek, emiatt a marketing tevékenység nem szűkíthető egy felületre.

A feladatból a szakmai csapat mellett a helyiek kivehetik a részüket, a **helyi közösségek szerepvállalása elengedhetetlen**. A szolgáltatók egymást ajánlhatják, amennyiben maguk is más helyi szolgáltató termékeit használják üzleteikben, vagy szolgáltatásaikat rendelik meg, azzal reklámozzák is azokat saját ügyfeleik felé (pl. kávézóban helyi lekvár vagy gyógyfüves tea,

szállásadó helyi pékséggel összefogva nyújt reggeli szolgáltatást stb). A helyi közösségek vihetik a települések jó hírét az országos rendezvényeken való szereplésükkel, de akár a helyben megrendezett nagyobb rendezvényeiken keresztül is.

Zirc turizmusfejlesztési koncepciója kapcsolódik a tematikus célhoz, abban megfogalmazásra kerültek a turizmussal kapcsolatos marketingtevékenység fontosabb célkitűzései (honlap fejlesztése, imázs filmek, turisztikai információs iroda, Bakony Magazin, Lakosság felé irányuló marketing kommunikáció, Bloggerek, vloggerek meghívása, marketingreferens alkalmazása, együttműködések támogatása).

A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Zirc területén a fejlesztési célok értelmezése szempontjából öt településrész került lehatárolásra:

- Központi belterület
- Kardosrét
- Tündérmajor
- Akli
- Külterület

A fejlesztési célok többsége a település egész területét érinti. Ilyenek leginkább a horizontális célok, amelyek mindenhol érvényesítendők, illetve a területhez ténylegesen nem köthető fejlesztések. A célok kisebb része az, amely egyes településrészeken fejti ki leginkább hatását.

Az alábbi mátrixban összesítve mutatjuk be a településfejlesztési koncepció célrendszere és a településre, településrészekre vonatkozó fejlesztések közötti kapcsolatokat.

Zirc érintett településrészei → **A településfejlesztési koncepció céljai ↓**	Terület füg-getlen	Köz-ponti bel-terület	Kardos-rét	Tündér major	Akli	Kül-terület
H1. Fiatalok helyben tartása, családbarát város	X					
H2. Helyi közösségek szerepének erősítése	X					
H3. A Bakony táji és természeti értékeinek és Zirc épített örökségének megóvása	X					
Z1. Élhető város						
- Z1.1 Lehető legmagasabb színvonalú közszolgáltatások biztosítása	X					
- Z1.2. Korszerű városi infrastruktúra fejlesztése	X					
- Z1.3. Közlekedéshálózat fejlesztése		X	X			X
- Z1.4. A helybeni otthonteremtés lehetőségének elősegítése		X	X		X	
- Z1.5. Szabadidős lehetőségek körének bővítése	X					
- Z1.6. Információáramlás és városi kommunikáció javítása	X					
Z2. Helyi adottságokra épülő, fenntartható gazdaság						
- Z2.1. Ösztönző helyi vállalkozói környezet biztosítása	X					
- Z2.2. Gazdasági infrastruktúra fejlesztése		X				X
- Z2.3. Turizmus erősítése és turisztikai infrastruktúra fejlesztése	X					
- Z2.4. Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság létrehozása	X					
Z3.Térségi együttműködés erősítése						
- Z3.1. Térségközponti szolgáltatások kibővítése		X				
- Z3.2.Intézményhálózat fejlesztése		X				
- Z3.3.Térségi együttműködés erősítése a turizmusfejlesztésben	X					
- Z3.4. Városi és térségi marketing tevékenység fejlesztése	X					

5 A megvalósítás eszközei és azok nyomon követése

5.1 Kiinduló adatok a további tervezési feladatokhoz

Társadalmi, gazdasági és környezeti adatok

A társadalmi, gazdasági és környezeti adatok korábban meghatározásra kerültek a Megalapozó vizsgálat dokumentációjában. Az Eljr. 3/A § (1-2) bekezdése alapján a megalapozó vizsgálat szükséges tartalmát az önkormányzati főépítész meghatározhatja. Mivel 2015-ben, a város integrált településfejlesztési stratégiájához készült a megváltozott jogszabályi környezetnek megfelelő megalapozó vizsgálat, így a rendezési tervek felülvizsgálata során a Megalapozó vizsgálat kizárólag a főépítész által meghatározott tartalommal készült. A következő táblázatban bemutatjuk, hogy az egyes kiinduló adatok mely megalapozó vizsgálatban és azon belül mely fejezetben találhatóak.

	Megalapozó vizsgálat 2015 ITS-hez készült	Megalapozó vizsgálat 2018 Rendezési tervek felülvizsgálatához készült
Társadalmi adatok	1.7. fejezet – A település társadalma	-
Közszolgáltatások	1.8. fejezet - A település humán infrastruktúrája 1.11. fejezet – Településüzemeltetési szolgáltatások	10. fejezet - Közművesítés
Gazdaság	1.9. fejezet – A település gazdasága	-
Környezeti adatok	-	8. fejezet – Zöldfelületi rendszer vizsgálata 6. fejezet – Az épített környezet vizsgálata 10. fejezet - Közművesítés

Javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére

Zirc esetében a műszaki infrastruktúra legfőbb elemei az alábbiak szerint alakulnak:

Közlekedés

Zirc legfontosabb és egyben a legforgalmasabb útvonala a városon áthaladó 82. sz. Veszprém – Zirc – Győr országos másodrendű főút. Elkerülő út hiányában ezen a szakaszon közlekednek a tehergépjárművek is. A város közigazgatási területét érinti a 11. sz. Győr-Veszprém vasútvonal. Zircen egy vasútállomás található. Zirc vasútforgalma térségi szerepköréhez és turisztikai

jelentőségéhez képest alacsony. Zirc közösségi közlekedése viszonylag jól megoldott, csak néhány helyen jelentkezik hiányosság.

A közlekedési infrastruktúra kapcsán legfontosabb feladat a városközpontot elkerülő út kiépítése és a vasúti közlekedés szerepének növelése.

Közmű

Zircen a vezetékes ivóvíz elosztóhálózat település szintű kiépítettségűnek tekinthető. A település tűzivíz ellátása megoldott, ipari vízellátás nem épült ki. Zirc szennyvízelvezető hálózata és szennyvíztisztító telepe kiépült. Jelenleg a szennyvízgyűjtő hálózatra a rácsatlakozás még nem település szintű. A város csapadékvíz elvezetése jellemzően füvesített medrű, nyílt árkos rendszerű. A város energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia és a földgáz is rendelkezésre áll. Zirc területén elérhető megújuló energiaforrás a szélenergia, a napenergia, a vízenergia, a biomassza-biogáz és a geotermikus energia. Zirc távközlési hálózata teljes körűnek tekinthető, mivel valamennyi vezetékes távközlési igény kielégített.

A koncepció a közművek kapcsán az újonnan beépítésre szánt területek (lakó és gazdasági területek) kijelölése során a közművesítettség megoldását és az Önkormányzat illetve a magánbefektetők közötti egyeztetések lefolytatását szorgalmazza.

Javaslat a területfelhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Zirc jövőképe és célrendszere jelentős településszerkezeti változtatást nem igényel. A fejlesztésekhez szükséges terület biztosítása érdekében szükséges szerkezeti változtatás a Z1.4 (A helybeni otthonteremtés lehetőségének elősegítése) és a Z2.2 (Gazdasági infrastruktúra fejlesztése) tematikus célok kapcsán merül fel.

Örökségi értékek, javaslatok az örökség védelmére

Zirc északi, nyugati és déli erdős és gyepes területei az országos ökológiai hálózatba tartoznak. Zirc szinte egész közigazgatási területe - a belterülettől keletre fekvő területek kivételével tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetben fekszik. A településen 16 műemlék és 12 műemléki környezet található. Öt terület helyi területi védelemmel érintett. Elmondható, hogy Zirc meglévő táji, természeti és épített értékekben nagyon gazdag település. A koncepcióban horizontális célként jelenik meg a Bakony táji és természeti értékeinek és Zirc épített örökségének megóvása.

5.2 A megvalósítás eszközei és azok nyomon követése

A megvalósítást szolgáló eszköz- és intézményrendszer

A településfejlesztési koncepcióban szereplő elgondolások megvalósítása érdekében a meglévő intézményrendszer koncepcionális célokkal való összehangolására van szükség. Zirc Város Önkormányzata által fenntartott illetve működtetett intézmények az alábbiak:

Oktatási intézmények:

- Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde
- Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola
- III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium

- Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Zirci Tagintézménye

Közművelődési intézmények:

- Zirci Ciszterci Apátság Látogatóközpontja
- Arborétum
- Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB
- Reguly Antal Múzeum és Népművészeti Alkotóház
- Magyar Természettudományi Múzeum Bakonyi Természettudományi Múzeuma
- Agrárműszaki Emlékek Gyűjteménye
- Országos Széchenyi Könyvtár Reguly Antal Műemlékkönyvtára

Egészségügyi intézmények:

- Zirci Erzsébet Kórház, Rendelőintézet
- Háziorvosi, gyermekorvosi ellátás

Szociális közszolgáltatások:

- Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ
- Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ
- Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde biztosítja
- Szent Bernát Idősek Otthona

A településfejlesztési koncepcióban szereplő elgondolások megvalósítása érdekében a meglévő intézményrendszer koncepcionális célokkal való összehangolására van szükség.

Javaslat a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A településfejlesztési koncepcióban foglaltak **megvalósulásának folyamatos nyomon követése**, felülvizsgálata elsősorban a város érdeke. A monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelni kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben történjenek, a megfelelő eszközökkel. A monitoring számos komplex feladatot foglal magában, az adatgyűjtéstől a koncepció esetleges szükséges módosításáig.

- **Évenkénti rendszerességgel** meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek a koncepció célkitűzésinek elérésére. Eltérés esetén be kell avatkozni, a kívánt cél elérése érdekében módosítani kell a meghatározott intézkedéseket.
- A fejlesztési koncepció felülvizsgálata, **aktualizálása tízévenként** szükséges, az elkészült felmérések, legfrissebb statisztikai adatok, egyéb új információk ismerete, illetve a koncepció megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján.
- Figyelemmel kell kísérni a **külső környezet változásait**, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.
- Ki kell értékelni a már **végrehajtott feladatok eredményeit**, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.

A településfejlesztési feladatok teljesítéséről a közmeghallgatáson a polgármester évente **beszámolót** tart a város polgárainak. A **közvélemény folyamatos tájékoztatása** a helyi sajtón keresztül, illetve a helyben szokásos módon, a városi honlapon és a hirdetőtáblákon elhelyezett közlemények útján valósulhat meg.

A koncepció összeállításában

Ottó Péter Zirc város polgármestere,

Várszegi Bernadett Zirc város főépítésze,

Zirc város önkormányzatának képviselőtestületi tagjai

valamint a Völgyzugoly Műhely Kft. (2083 Solymár, Bimbó u. 20.) munkatársai vettek részt:

Papp Renáta, Ferik Tünde, Sipos Noémi, Südi Beáta

A nyitott fórumokat Südi Beáta és Vajna Virág mediátorok
vezették.

6 Mellékletek

1. sz. melléklet - Nyitott fórum 2018.09.12.

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
▪ egyedülálló földrajzi fekvés („Bakony szíve”) ▪ természeti környezet ▪ műemlékekben gazdag ▪ Apátság, Arborétum vonzereje ▪ sok zöldterület ▪ ideális városméret ▪ megújult városi környezet vonzza a kereskedelmi jellegű vállalkozásokat ▪ jó közlekedési kapcsolatok, könnyen megközelíthető ▪ bakancsos túralehetőségek ▪ „montain bike paradicsom” ▪ zirci kerékpártúrák szervezése készülőben ▪ aktív sportélet ▪ horgászati lehetőség ▪ kereskedelemmel jól ellátott ▪ iskolaközpont – több szintű képzés (óvoda – általános iskola – középiskola) ▪ pörög az ingatlanpiac ▪ sok a jómódú ember Zircen ▪ sok aktív civil szervezet működik a településen ▪ beépíthető telkek kialakítására van terület a belterületen ▪ fiatalos, lendületes, befogadó város ▪ az emberek segítőkészsége nagy ▪ növekszik a születések száma	▪ téli szmog – fűtés miatt ▪ 82- es út átvezet a városon – nagy átmenő forgalom, túlterheltség, elkerülő út hiánya ▪ kijelölt kerékpár és túraútvonalak hiánya (fő konfliktus a 82-es út) ▪ nincs edzések és versenyek lebonyolítására kijelölt helyszín (MTB) ▪ munkahely hiánya (helyben) ▪ albérletek hiánya ▪ vállalkozások megjelenési lehetősége nem megfelelő ▪ beépíthető telkek hiánya ▪ kevés az elérhető árú beépítési telek, (családosokat, fiatalokat nem segítik telekhez jutni) ▪ kevés a virág a közterületeken ▪ nincs helyi természetjáró szervezet ▪ alvó város ▪ elvándorlás ▪ este „kihal” a város ▪ közösségi élet színtere hiányzik (pl. kávézó) ▪ a fiatalok itt tartásához hiányzik a tér, szórakozási lehetőségek ▪ a fiatalok nem találják a helyüket (programok), nem aktívak ▪ bizonyos korosztály nehezen bevonható a programokra ▪ nagy rendezvények hiánya ▪ nincs a fiatalokkal foglalkozó szervezet ▪ programturizmus hiánya ▪ több napra való programok hiányoznak ▪ programfüzet, folyamatos promóció hiányzik ▪ városmarketing nem megfelelő ▪ egészségmegőrző programok hiánya (elmélet, gyakorlat) ▪ bizonyos korosztály nehezen bevonható a programokra ▪ kisgyerekes lehetőségek hiánya ▪ baba ellátó helyiségek hiánya ▪ a csapatmunka nehezen jön össze (zárkózott individuumok) ▪ hiányzik a környezettudatos szemlélet ▪ a szelektív hulladékszállítás nem megoldott ▪ az ipari park nincs kihasználva

	▪ karsztvíz készlet nincs kihasználva ▪ víztározók nem megfelelő állapota ▪ információ áramlás kifele és befele nem megfelelő
LEHETŐSÉGEK	**VESZÉLYEK**
▪ kedvező földrajzi fekvés ▪ hagyományok ápolása ▪ természeti adottságok fejlesztése ▪ gyenge országos marketing - még nincs elrontva ☺ ▪ vannak potenciális gazdasági telephelyek ▪ helyi nyersanyag tovább feldolgozásának lehetősége ▪ zirci ásványvíz ▪ apátság, arborétum, múzeumok látogatószáma növelhető ▪ Balatonról elcsalhatók a vendégek ▪ kisváros rengeteg intézménnyel (nagy vonzáskörzet) – intézményhálózat tovább fejleszthető ▪ turisztikailag kiváló földrajzi lokáció ▪ térségközponti szerepet lehet tovább erősíteni ▪ következetes, kitartó turizmusfejlesztés ▪ programturizmus kialakítása a környező települések bevonásával ▪ Cuha-völgyi vasút fejlesztése ▪ egészségturizmus fejlesztési lehetősége ▪ erős közösségek lobbiereje ▪ testvérvárosi kapcsolatok erősítése ▪ iskolaközpont ▪ családközpontúvá válás ▪ átfogóbb rendezvények ▪ mountain bike paradicsom – a Bakony adottságait kihasználva (E-bike) ▪ elkerülő út ▪ összefogás ▪ térségi kapcsolatok erősítése ▪ lokálpatriotizmus ▪ pályázatok összehangolása ▪ önkormányzati párbeszéd rendszeres időközönként ▪ Ipari park – potenciális beruházók ▪ gazdaságélénkítés ▪ munkahelyteremtés ▪ meglévő vállalkozások fejlődésének segítése	▪ 82-es főút belvárosi szakasza ▪ városi költségvetési központi költségvetéstől való függése ▪ vállalkozások infrastrukturális lehetőségei ▪ gyenge országos marketing ▪ kevés a kkv – fiatalokat elveszítjük ▪ intézményhálózat nem helyi fenntartású ▪ térségi összefogás nem elég erős ▪ természeti adottságok veszélyeztetettek ▪ elkerülő út hiánya – nagy kamionos forgalom ▪ pályázati rendszerekben gondolkodás – ahelyett, hogy önerőből lépnénk egyről a kettőre ▪ összefogás hiánya ▪ önkormányzati párbeszéd hiánya ▪ munkaerőhiány ▪ népesség megtartó erő hiánya ▪ elöregedő város (fiatalok elvándorlása) ▪ alvó város ▪ vállalkozások gyengülése, megszűnése ▪ lehetséges vállalkozások nem tudnak megtelepedni

2. sz. melléklet - Nyitott fórum 2018.09.26.

A résztvevők 2 csoportban arról beszélgettek, hogy milyen **jövőcélokat** tudnak megfogalmazni Zirc számára az elkövetkezendő 15 évre, majd mindkét csoport szabadon választott módszerrel kiválasztotta a 10 legfontosabb pontot.

A csoportmunka után a résztvevők közösen kiválasztották a két csoport eredményéből a 10 legfontosabb pontot:

- A fiatalok helyben tartása, családbarát város
- 82-es út és vasút fejlesztése
- Intézmények kiegyensúlyozott és biztonságos működése (fenntartótól függetlenül)
- Helyi adottságokra épülő, fenntartható gazdaságfejlesztés
- Kölcsönös bizalomra épülő, térségi kapcsolatok és térségi szerep erősítése
- Városi és térségi marketing erősítése
- Turizmus, turisztikai infrastruktúra fejlesztése
- XXI. századi városi infrastruktúra fejlesztése
- Szabadidős lehetőségek, közösségi terek fejlesztése (sport, szórakozás…)
- Információáramlás és kommunikáció javítása (külső, belső, helyi, térségi)

3. sz. melléklet - Nyitott fórum 2018.10.08.

<u>82-es elkerülő út és vasút fejlesztése</u> megvalósulásáig: forgalomszabályozás, forgalomcsillapítás

- zirci elkerülő és cseszneki szerpentin kikerülése, megvalósulásáig hatékony katasztrófavédelmi irányítás
- turistabarát vasút (menetrendek)
- gőzmozdony, attrakciók – hajtány – vasúti szerelvény bérlése összekapcsolva a turisztikai- és térségi programkínálattal (pl. Cseszneki vár)
- teherszállítás növelése
- vasút további vizsgálata
- elkerülő út megépítése után város vonzerejének növelése – Zirc, mint úticél
- vasút – volán menetrend összehangolása

<u>XXI. századi városi infrastruktúra fejlesztése</u>

- fűtött nagy váró a buszpályaudvaron – kapcsolódó szolgáltatás
- buszmegálló áthelyezése Reguly Múzeummal szemben – a megállóhelyek széthúzása a téren
- körforgalmak 3 helyen – legfeljebb 1 (Tesco)
- utak stabilizálása, kátyúzás
- déli vasútsor közművesítés, út
- forgalom szabályozása (pl. lakóövezet) – gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés a mellékutakon
- csapadékvíz elvezetés
- gyalogos átkelőknél figyelemfelhívás (sárga villogó napenergiával)

<u>Szabadidős lehetőségek, közösségi terek fejlesztése</u>

- könyvesbolt hiánya
- műemlék épület (park melletti épület) Kossuth érték mentése, aktív hasznosítása
- skanzen, parasztsor
- sportcsarnok bővítése
- egyesületek, szakkörök (sí, kézilabda)

- jégpálya
- színpad
- kultúra háza
- ~ 200 fő befogadóképességű zárt közösségi tér, rendezvénytér
- kultúr-kocsma
- ZIRC szülöttjeivel megfelelő módon való megemlékezés /Reguly Antal/
- konkrét városi célokat szolgáló civil pályázok kiírása -> 2019-ben 200 éves születési évforduló

Fiatalok helybentartása, családbarát város ☺

- lakhatási lehetőség biztosítása pl. telek elérhető áron stb., építményadó mérséklése
- munkahelyteremtés! miért nincs??? milyen elvárásai vannak egy cégnek, hogy idejöjjön? - > KIDERÍTENI!

mindent meghatároz

- fiatalokra fókuszáló, őket bevonó kulturális, szabadidőeltöltési lehetőségek/alkalmak/helyek biztosítása, szervezése intézmények, közösségek együttműködésével
- pl. rendezvények
- közösségi terek, szabadidős parkok minden korosztálynak alkalmas eszközökkel pl. Hosszú-rét
- kisgyerekes, családos programok, alkalmas helyek
- mozi, színház
- fiatalokkal foglalkozó szakember kell

Intézmények kiegyensúlyozott és biztonságos működése (fenntartótól függetlenül)

- iskolák -> helyben legyen beleszólása az int.vezetőknek a működésbe, kst-ekbe, mert helyi problémák ismerete nélkül döntenek a fejük felett
- jobb az önkormányzati fenntartás = „gazda szeme hízlalja a jószágot”
- kulturális normatíva

Helyi adottságokra épülő, fenntartható gazdaságfejlesztés

- pénz
- induló vállalkozások támogatása
- munkahelyteremtés támogatása
- Leader pályázatok
- minden zirci tegyen valamit a városért (minden prioritáshoz javasolt)

Városi és térségi marketing erősítése

- Feladathoz hozzáértő csapat – önálló szakma (*)
- Célcsoportok meghatározása
- Marketing területeinek beazonosítása (pl. turizmus, befektetőbarát környezet kommunikálása, belső marketing + helyi művészek, alkotók összefogása*, lehetőségeik kiaknázása a város segítségével (pl. Hoffer Ildikó: Tetőtéri esték, Pajta-Galéria a János-tanyánál)

Turizmus, turisztikai infrastruktúra fejlesztése

- Jól látható turisztikai desztináció meghatározása
- kapcsolódó szolgáltatások (szálláshely többféle igény kielégítésével)
- hozzáértő szakmai csapat kell a feladathoz, fiatalok is kellenek hozzá (*)
- átfogó turisztikai csomag az összes szolgáltatásról, programokról, elérhetőségekről
- zirciek ingyen látogathassák az Arborétumot és a Múzeumokat
- Lohrmann-csillagvizsgáló felújítása, látogathatósága
- Galéria
- Trosits-ház közösségi kulturális tér legyen (kávéház, mozi, családi pl. játszóház bárkinek, Lego stb.

Kölcsönös bizalomra épülő térségi kapcsolatok és térségi szerep erősítése

- Térségi szintű programkínálat eljuttatása a célcsoportokhoz
- Turizmus szereplőinek együttműködése személyes ajánlással
- Magas-Bakonyi identitás kialakítása
- Térségi gazdasági szereplők fóruma az együttműködésre
- Kistérségi együttműködések kibővítése (pl. kultúra, turizmus, településfejl., területfejl.), a meglévők erősítése (pl. eü, szoc. ellátás, köznev., közokt.)
- fórumok a térség polgármesterei, jegyzői, intézményei, szakemberei számára (pl. együttműködés módszertana, mediáció, munkacsoportok eszközeivel)

Információáramlás és kommunikáció javítása (külső, belső, helyi, térségi)

- Információ koncentrálása egy helyen (IT, fizikai)
- Véleménycsere tereinek a megalkotása
- Releváns információk iránti igény fejlesztése
- generációk, intézmények közelítése egymáshoz
- intézmények vezetői, munkatársai közelítése egymáshoz, munkacsoportok stb. módszereivel